

BUDAI VÁR — GELLÉRTHEGY — KRISZTINAVÁROS — TABÁN — VÍZIVÁROS

VÁRNEGYED

2025.
október
14. — **13**

10

AZ ELSŐ

Böröcz László polgármester

ARADI VÉRTANÚK

A hősök áldozata
nem volt hiábavaló

9

BUDAPESTI KÖZPÉNZEK

Nem díjazzák
a budavári ötleteket

16

APARTMANOK ERDEJÉBEN

Nagyító alatt
a szálláshelyek

20

A BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLATA

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

SZAKORVOSI RENDELŐINTÉZET

1122 Budapest, Maros u. 16/b.
Központi időpontfoglalás:
06-70/657-1249; 06-70/657-1245
H-Cs.: 7.30-16.00 óráig,
pénteken 7.30-14.00 óráig
e-mail: info@marosrendelo.hu
www.marosrendelo.hu
Vezető: Mechler András

FELNŐTT HÁZIORVOSI RENDELŐK

1015 Budapest,
Csalogány u. 22-24.
1016 Budapest, Zsolt u. 6.
1013 Budapest, Attila út 63.
1014 Budapest, Tárnok u. 9-11.

GYERMEKORVOSI RENDELŐK

1012 Budapest, Mikó u. 12.
Telefon: 06-1/375-7173,
06-1/375-7539
1011 Budapest, Markovits I. u. 2.
Telefon: 06-1/202-0937,
06-1/201-6162

CSALOGÁNY UTCAI HÁZIORVOSI RENDELŐ

1-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Zempléni Tibor
Telefon: 06-1/201-3392

2-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Nagy Ágnes Helga
Telefon: 06-1/770-1056

3-as felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Mezősi Károly
Telefon: 06-1/201-3762

4-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Majoros Márkó
Telefon: 06-1/201-5415

5-ös felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Antal Dániel
Telefon: 06-1/201-5415

6-os felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Bodroghelyi László
Telefon: 06-1/201-7125

ZSOLT UTCAI HÁZIORVOSI RENDELŐ

7-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Csupor Emőke
Telefon: 06-1/375-0002

8-as felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Nagy János
Telefon: 06-70/428-4629

ATTILA ÚTI HÁZIORVOSI RENDELŐ

9-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Papp Viktória
Telefon: 06-1/375-6551

10-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Borcsányi Judit
Telefon: 06-1/375-6046

11-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Lukács Imre
Telefon: 06-1/375-6046

12-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Kálmán Eszter Anikó
Telefon: 06-1/213-7334

13-as felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Tóth József
Telefon: 06-1/375-6551

TÁRNOK UTCAI HÁZIORVOSI RENDELŐ

14-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Szabó Krisztina
Telefon: 06-1/356-7125,
06-20/598-0677

15-ös felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Vasadi Ágnes
Telefon: 06-1/356-7125,
06-30/845-1854

A rendelések idejéről
tájékozódjon az interneten:
www.marosrendelo.hu

Az egységes ügyeleti hívószám felnőttek és gyermekek esetében is: **1830**

A hívás során a mentőszolgálat szakembere felméri a beteg állapotát, és az adott helyzetre legmegfelelőbb megoldást kínálja. Ez lehet telefonos tanácsadás, ellátóhelyre irányítás, ügyeletos orvos küldése, vagy sürgős esetben mentőautó riasztása.

Ünnepeink

Sorsszerű, hogy több nemzeti ünnepnapunkat követi egy gyásznapi is. Sorsszerű, mert így hozta a történelem, a nagy horderejű eseményeknek e visszafordíthatatlan, könyörtelen menetelése. Így vagyunk ezzel március 15. és október 23. esetében. Míg tavasszal és ősszel először megünnepeljük a magyar szabadságvágy győzelmét, mindig jön október 6. és november 4., a szabadságvágy sárba tiprása, a véres leszámolás, az álmok szertefoszlása.

1849 és 1956 után – érdekes, az ötvenes évek már a XIX. században is egyet jelentett az elnyomással, megfélemlítéssel – egyaránt borongós korszak köszöntött Magyarországra. Berzeviczy Albert egykori vallás- és közoktatásügyi miniszter 1907-es kiadású Régi emlékek című életrajzi írásában érzékletesen ábrázolja azt a kilátástalanságot, azt a fagyos légkört, ami a szabadságharc leverése után itthon uralkodott. Sokan emigráltak, sokakat bebörtönöztek, sokan öngyilkosok lettek, másokat életük végéig megfigyelés alatt tartottak. Meg akartak törni mindenkit. És még mondja valaki, hogy nem ismétli magát a történelem!

Mindehhez képest micsoda szerencsés kor a miénk! A történelem különös kegye, hogy ma szabad országban élhetünk. Szinte soha sem gondolunk bele, hogy a szabad demokratikus Magyarország létrejöttében mennyi szabadságszerető ember egyéni és közösségi munkája van: a tizenhármaké, tízezernyi honvédeké, milliónyi magyaré. Az ötvenhatos felkelőké, Budapest és a vidék lakosságáé. Ahol és ahogy ma itt és így, békében, szabadon élhetünk, nekik köszönhetjük. Tisztelet legyen a hősöknek!

Kuthi Áron
főszerkesztő

4 EGYÜTTÉLÉS

Kutyás piknik
a Tabánban

5 KÖSZÖNTÉS

Hajókirándulás az idősek
nemzetközi napján

7 PÁLYÁZAT

Cél, hogy minél többen
biciklizzenek a kerületben

15 ORGONAESTEK

Bach művei
a Bécsi kapu téren

22 MÁRAI ÉS 1956

Az emigrációban is
naprakész volt az író

24 OSTROM 80

Száz francia bujkált
a budapesti pincékben

26 KUTATÓK ÉJSZAKÁJA

A tatárjárás és a budai Vár

30 VÁRNÉZŐBEN

Alakul a Honvéd
Főparancsnokság

31 HULLADÉKGYŰJTÉS

Október elsejétől
változtak a szabályok

32 KIS HŐSÖK

Sok gyereket vonz
a játék öröme

33 SPORTNAP A CZAKÓN

Szárnnyaltak a Tabáni Sasok

34 HIEDELMEK

Az ördögűzés nem
veszélytelen szertartás

Következő lapszámunk november 4-én jelenik meg.

beköszönő

tartalom

Fotók: Vadnai Szabolcs

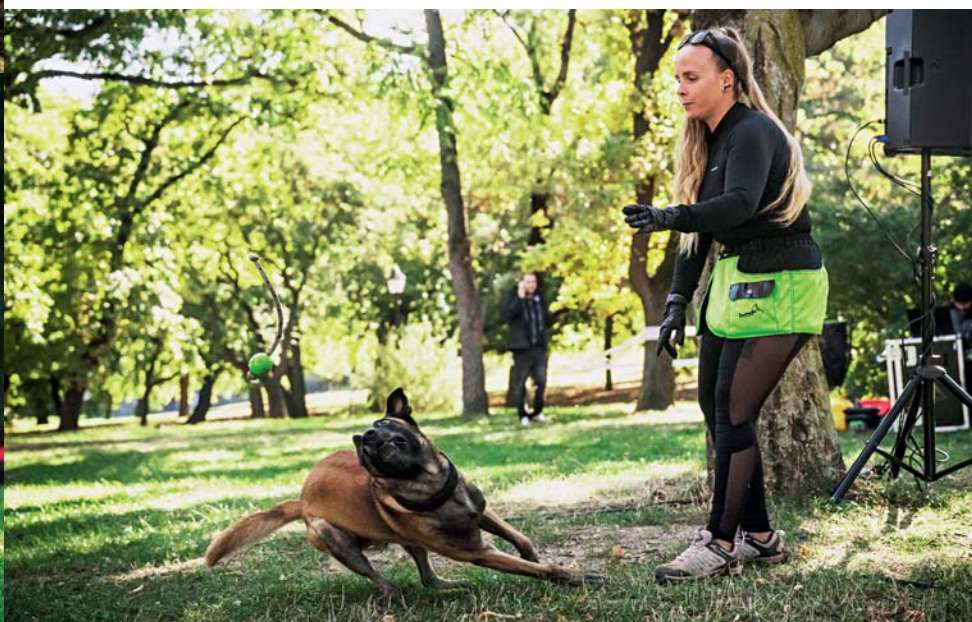
Kutyás piknik a Tabánban

Ez volt az első, de várhatóan nem az utolsó alkalom, amikor a kutyások összegyűltek a Tabán gypén, hogy az állatok és az emberek kapcsolatáról, illetve a felelős állattartásról hallgassanak meg érdekes előadásokat, kapjanak tanácsokat. A szervezőknek, Budavár Önkormányzatának, Gregor Bernadett színművésznek, illetve Angyal Zsolt Kutyaszakértőnek és az Akela Kutyás Központnak köszönhetően a pikniken volt minden, ami gazdinak és kutyusnak örömet okozhat, még kutyamasszázs is.

Az állatvédelem közös ügyünk, ezért sokat dolgozunk a kultúrált állattartás körülményeinek megteremtéséért – hangsúlyozta az eseményen részt vevő Fazekas Csilla alpolgármester, az esemény házigazdája. A városvezetés kihelyezett kutyáürülék-gyűjtőkkel és zacskókkal motiválja az állattartókat az ürülék eltakarítására, közterületek tisztaságának fenntartására. Folyamatosan fejlesztik a saját kezelésben lévő kutyafuttatókat is.

A kerület gondozásában megjelent a Budavári kutyás kisokos című kiadvány, amely hasznos információkat tartalmaz egyebek mellett az ivartalanításról, oltásokról, valamint a parkban, közterületen és közlekedés során betartandó kutyás etiketről is.

VN

Idősek napi hajókirándulás

Dunai sétahajózással köszöntötte az idősek világnapja alkalmából a kerületi nyugdíjasokat Budavár Önkormányzatának vezetése. A fedélzeti terem és az alsó utastér is teljesen megtelt, mintegy 250-en gyűltek össze az ünnepi eseményre.

Pesten lakni egyetlen szempontból jobb, mint Budán, a túlsó panorámája miatt – köszöntötte az egybegyűlteket Böröcz László a fedélzeten. A polgármester úgy fogalmazott, azért szervezték meg a hajókirándulást, mert úgy érezték, volt rá igény. A polgármester illetve a képviselők feladata a szolgálat, az I. kerületben élők jogos igényeinek kiszolgálása, és a hétköznapi problémáinak megoldása. „A polgármesternek azt kell csinálnia, amit kérnek tőle” – emelte ki a kerület vezetője, majd hozzátette, ahhoz pedig, hogy a helyiekből igazi közösség válhasson, szükség van az ilyen, és ehhez hasonló találkozásokra. Végül azt kérte a meghívottaktól, hogy a dicséret mellett bátran fogalmazzák meg a kritikáikat is, hisz az efféle visszajelzésekből is sokat lehet tanulni.

Október elseje a zene világnapja is, ezért az uzsonna mellé az idő-

Teltházzal indult útjára a Budapest nevű hajó | Fotók: Vadnai Szabolcs

sek számára Fazekas Csilla alpolgármester szervezett kulturális fogyasztani valót, Erdélyi Frigyes gitárkíséréte mellett örökzöld dalokat

is elénekelt, amelyeket többen már a hajó nyitott teraszáról hallgattak. Demjén Ferentől a Honfoglalás, míg Máté Pétertől az Azért vannak a jó barátok című jól ismert szerzemény hanzott el.

A hajóút az Árpád hídig vezetett, majd onnan a Nemzeti Színházig tartott. A hajó a főváros legjelentősebb turisztikai nevezetességei mellett haladt el (Margitsziget, Halászbástya, Országház, Várkert Bazár és a Citadella), a közönség ezalatt várostörténeti előadást hallgatott meg Hollósi Anita idegenvezető tolmácsolásában.

A. B.

Zentán járt a küldöttség

A vajdasági város a Mária Magdolna-toronyban mutatkozott be

Ami Budavárnak szeptember másodika, az Zentának szeptember 11. A kis vajdasági város ugyanis e napon üzte el a törököket falai alól. Igaz, 1697-ben ehhez kellett Savoyai Jenő osztrák herceg és egy soknemzeti-ségű keresztény sereg is. Akkor egy negyvenezres erő győzte le a százötvenezres török hadat. A csata utat nyitott a két évvel későbbi karlócai béke megkötése előtt, amelynek következményeként a hódító hadak véglegesen elhagyták Magyarország területét, és megdőlt a másfél évszázados török uralom.

A szeptember 11-i városünnepre hivatalos volt Budavár küldöttsége, ugyanis a két település hosszú évek óta testvérvárosi kapcsolatokat ápol. Fodor Artur alpolgármester és Zsitnyák János testvérvárosi referens a Tisza-parton, a zentai csata emlékművénél koszorút helyeztek el, majd részt vettek a városházi díszülésen. Itt számos vajdasági politikus mellett jelen volt Magyar József, Magyarország belgrádi nagykövete,

Az eső ellenére sokan összegyűltek emlékezni | Forrás: Zenta város polgármesteri hivatala

valamint Juhász-Döme Andrea, hazánk Szabadkai Főkonzulátusának első beosztott konzulja.

Zenta küldöttsége október 9-én Budavárra érkezett, és elhozta a Mária Magdolna-torony kiállítóterébe a várost képeslapokon bemutató kiállítást. A tárlat november 10-ig látható.

-kuthi

Fotó: Rényi Erna

MEGHÍVÓ

A Budavári Önkormányzat 2025. október 23-án (csütörtök), 9.00 órakor a Tabáni 1956-os Emlékműnél koszorúzással egybekötött megemlékezést tart az 1956-os forradalom és szabadságharc 69. évfordulója alkalmából.

Az ünnepség gördülékeny lebonyolítása érdekében koszorúzási szándékukat (szervezet, név és titulus megjelölésével) legkésőbb 2025. október 20-án, 14 óráig szíveskedjenek jelezni a rendezveny@budavar.hu e-mail címen. Kérjük, hogy az elhelyezni kívánt koszorúról minden szervezet maga gondoskodjon.

SZERETETTEL VÁRJUK A MEGEMLÉKEZÉSRE!

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

BESZÉDET MOND
BÖRÖCZ LÁSZLÓ
Budavár polgármestere
FAZEKAS CSILLA
Budavár alpolgármestere
KÖZREMŰKÖDIK
POPOVICS EMESE
előadóművész
SIMÓRJAI EMESE
színművésznő
PETŐFI SÁNDOR
GIMNÁZIUM
tanulói

Fotók: Tóth Tibor

Cél, hogy minél többen biciklizzenek

Tizenegy fiatal vehetett át oklevelet a Városházán szeptember 26-án Böröcz László polgármestertől a Budavári Önkormányzat kerékpárszállásra kiírt pályázatához kapcsolódóan. Az eseményen Böröcz László külön örömét fejezte ki, hogy az új kerékpárok közül tíz hagyományos, nem elektromos rásegítéses jármű, ami jelzi, hogy a fiatalok szeretnék tekerni azokat, így is edzésben tartva magukat. A polgármester arról is beszélt, ez a pályázat része az önkormányzati vezetés azon elkötelezettségének, hogy 2030-ra a kerületben az

autóval közlekedők legalább 10 százaléka kerékpárra váltson.

Ahogy arról korábban a Várnegyed beszámolt, az önkormányzat idén ismét pályázatot hirdetett fiatalok számára, amelynek keretében hagyományos kerékpárra 100 ezer, míg elektromos (pedelec) kerékpárra 200 ezer forintnyi támogatást igényelhetnek a legalább egy éve a kerületben lakó és hallgatói jogviszonnyal rendelkező 14 és 23 év közötti fiatalok. A pályázat részeként a diákok – az ünnepélyes díjátadó után – közlekedésbiztonsági oktatáson is részt vet-

tek, a biciklik pedig regisztrációt és matricát kaptak, hogy még nagyobb biztonságban legyenek.

A díjátadó után Gorka Helénát és testvérét, Dévát (képünkön) kérdeztük a pályázatról. Mint mondták, örülnek a lehetőségnek, a pályázat adminisztrációjában a szüleik segítettek nekik. Mindketten kiskoruk óta, immár tíz éve kerékpároznak, biciklivel nemcsak a kerületben, de egész Budapesten is szoktak közlekedni. Sőt, a családdal közösen hosszabb távra, például a Balatonra is elindultak már.

BR

Fotó: Törő Balázs

Tisztelgés Bartók Béla emléke előtt.

Bartók Béla halálának 80. évfordulója alkalmából adott koncertet a V4 Vonósnégyes szeptember 26-án a Márai Sándor Művelődési Házban, ahol Bartók III. vonósnégyese mellett Haydn és Liszt művei is felcsendültek. Az együttes különlegessége, hogy tagjai egy-egy visegrádi országot képviselnek. Miranda Liut, a vonósnégyes magyar tagját, kerületünk lakóját Böröcz László polgármester virágcsokorral köszöntötte. A hegedűművész 2016-ban, 19 évesen lett Magyarország legfiatalabb koncertmestere a Concerto Budapest Szimfonikus Zenekarnál. A V4 Vonósnégyes 2021-ben alakult, gyakori fellépői neves nemzetközi fesztiváloknak.

Várnegyed

Damjanich vallomása

A kivégzés előtt mindegyik halálraítélt meggyónt, megáldozott, imádkozott

Megható, ritka visszaemlékezést olvashatunk a Nagyváradon kiadott Erdélyi Lapok 1933. október 6-i számában az aradi vértanúk utolsó estéről. A történetet bizonyos Dr. Barabás Béla adta közre az újság hasábjain. Ő annak a ferences barátnak a tanítványa volt, aki Damjanich János gyóntatójaként utoljára látogatta meg a tábornokot cellájában a kivégzés előtti éjjel. Ezt az atyát Sujánszky Eustách-nak hívták, ő volt az, aki az aradi ferences rendház tagjaként naplóba is lejegyezte a forradalom és szabadságharc fordulatait, valamint a tragikus napok történeteit. Adjuk is át a szót neki.

„Október 5-én, kora délelőtt a szeles időben, egy magas termetű, szürke köpenybe búrkolt katonatiszt siet a minoriták zárdájához, becsengetett s egyenesen Koszka Libor házfőnökhöz vezetetti magát s röviden előadja Honiger Alajos tábornok nevében, hogy felségsértés miatt tizenhárman halálra vannak ítélve, holnap lesz a kivégzés, küldjön be a várba sürgősen lelkészeket. Az elítéltek között tíz római katolikus vallású papra volna szükség. Ennyi azonban nem állván rendelkezésre, a szomorú küldetésre öt lelkész vállalkozott, Winkler Brúnó, Sujánszky Eustách, Pléra Balázs, Bardócz Sándor és Markhist Ede, akik kora délután besiettek a várba szomorú hivatásuk betöltése végett.”

Sujánszky Eustách Pöltenberg Ernő és Aulich tábornok mellé jutott.

„Azonnal átvevők a nagylelkű jövődő mártírokat, kezét szorítva és teljes bizalommal fogadának bennünket s miután a legforróbb részvét mellett több órai barátságos beszélgetés közben őket, a nehéz harcokban anynyira megedzett hadfiakat e reájuk nézve oly gyászos, de meg nem érdemelt csapás elviselésére és az isteni gondviselésben megnyugvásra felhívók, ők egész nyugodtan s maguk megadásával bízó sorsukat és életüket arra, akinek kezeiből minden jó.”

Damjanich-nál bent volt Szombathy Balázs görögkeleti szerb pópa, akit a hős eleinte ridegen és szemrehányólag fogadott, de aztán a pópa szelíd viselkedése folytán lecsendesedett. Mikor Damjanich a tisztelgő magyar lelkészeket meglátta, felült ágyán s az öröm lelkesült hangján fogadta vendégeit, akikkel szívélyesen társalgott. Érdeklődött a haza és Kossuth Lajos sorsa iránt.

A papokat este még egyszer meglátogatták a minoriták, és ekkor Sujánszky Eustách négy szemközt maradt Damjanich Jánossal.

„Midőn már-már távozóban valék, Damjanich így szóla: – Főtisztelendő barátom, ön tán nem is tudja, ki

vagyok? Mire feleltem, igenis tudom. – Én – úgymond, – rác vagyok vallásomra nézve, de mint rác meghalni nem akarok. Áldjon meg engem. Azt is tudom, hogy ön engemet addig meg nem áldhat, míg én meg nem gyónom bűneimet. Tehát hallgasson meg. És a nagy férfiú megroppant, röviden a hitvallást letette. És midőn kérelmének engedve, őt feloldozám, kezeimet fejére tétette és azokat saját kezével fejére szorítván, egész imám alatt ott tartotta. Miután ez is megtörtént, így szóla: – Most már nyugodtan halok meg, mert magyar pap által lettem megáldva.

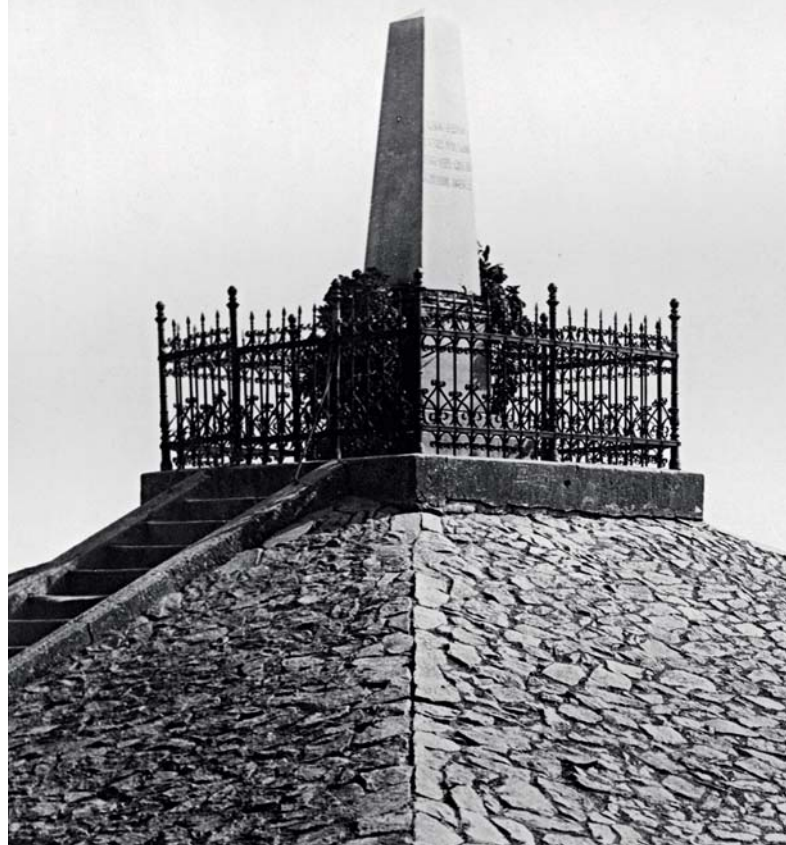
Aztán újra felemelkedvén ágyából, így szólott: – Mielőtt eltávoznék Főtisztelendő barátom, – ha nem utál, csókoljon meg engem. – Hogy utálnám a hősök leghősebbikét! – kiálték fel megindultan s mi majd öt percig egymás nyakába borulva, könnyezéink. Meghatá ez még a bakót is, aki a mellékszobából elképedve nézte az örök háta mögül ezt a jelenetet, óh mily jelenet volt ez!”

Ezután Sujánszky távozott Damjanich-tól, visszatért Pöltenberg Ernő és Aulich Lajos tábornokokhoz, akik már az utolsó útra felöltözve ugyanazon szobában várakoztak reá s velük volt mindaddig, amíg a vértanúhalál dicsőségében lelkük felmagasztosult.

Várnegyed

A tizenhárom vértanú emlékműve Aradon

Forrás: Fortepan/Vízkelety László

Fotó: Vadnai Szabolcs

Áldozatuk nem volt hiábavaló

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc vértanúira emlékezett Budavár

Október 6-án, az aradi vértanúk nemzeti gyásznapiján a Batthyány téren, gróf Batthyány Lajos mártír miniszterelnök szobránál tartott megemlékezést a Budavári Önkormányzat. Az eseményen a helyi politikai pártok, civil szervezetek is koszorút helyeztek el. Böröcz László polgármester beszédében kiemelte, hogy bár ma már nem kell karddal megvédeni hazánkat, legyen mindig bátorságunk kiállni a jövő nemzedékekért.

Az 1848-49-es szabadságharc vérbe fojtása 176 évvel ezelőtt történt, az aradi vesztőhelyen október 6-án hajnalban kötél által kivégezték a tizenhárom katonai vezetőt, és Pesten, az Újépület nevű katonai laktanya udvarán pedig sortűz végzett Batthyány Lajossal, az első szabadon választott magyar kormány miniszterelnökével.

Böröcz László polgármester beszédében a kivégzett katonai vezetők és Batthyány bátorságáról, hazaszereztetéről beszélt, mondván, mindegyikük tisztában volt tetteik következményével, azzal, hogy szerepvállalásuk halállal is végződhet. Emlékeztetett, hogy bár ők lettek a szabadságharc leverése után következő kegyetlen bosszúhadjárat legismertebb alakjai, de további több százan kerültek börtönbe vagy kényszerültek elhagyni hazánkat. Mint mondta, a különböző háttérű és élet-helyzetű, idős vagy egészen fiatal katonai vezetőket a közös áldozat köti össze, az, hogy egy szabad Magyarorszáért harcoltak.

„A szabadság, amelyért az első felelős magyar kormány miniszterelnöke és az aradi tizenhármak meghaltak, számunkra a mindennapok lehetőségét jelenti, azt, hogy ma már szabad a gondolat, szabad a szó, szabad a választás” – mondta a polgármester.

A megemlékezésen másodikként Fazekas Csilla alpolgármester mondott beszédet, feltéve a kérdést: a tizenhármak tudtak-e hinni haláluk pillanatában a nemzet feltámadásában, bíztak-e gyermekeik és országuk reményteljes jövőjében?

„Én nagyon szeretném nekik elmondani, hogy áldozatuk nem volt hiábavaló, hogy a nemzet jó tanítványuk volt, emelt fővel megharcolta a XX. század küzdelmeit, túlélt világégéseket embertelen diktatúrákat, és ma erős európai országban álmodik. Hőseink megtanítottak arra, hogy a hit, hűség és a hazaszeretet végül diadalt ül (...) a keserves áldozat, a vértanúság sohasem lehet felesleges, hiábavaló.” Beszédét úgy foglalta össze: amiért ők küzdöttek, azt végül mi nyertük el. A mi csodálatos hazánk az, amiért meghaltak.

A megemlékezésen az I. kerületi Fidesz, a KDNP, a Magyar Kétfarkú Kutya Párt, a Budavári Görög Nemzetiségi Önkormányzat, a Budai Polgári Közösség, a Budavári Tabahon Sportegyesület, a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete, a Brunszvik Teréz Budavári Óvodák, és a Közép-Budai Tankerület képviselői és a kerület országgyűlési képviselője helyeztek el koszorút a Batthyány-szobornál.

Kuthi

Kétszer annyi közteres, feleannyi önkormányzati cég

Az első év csontvázai és eredményei

Böröcz László 2024. október 1-jén vette át Budapest kulturális és most már államigazgatási szempontból is legfontosabb kerületének vezetését. A polgármester a működési párhuzamosságok felszámolását, a bevételek növelését, a vári lakások eladása folyamatának lezárását ígéri amellet, hogy még több kulturális és találkozási lehetőséget tervez a kerületiek számára. A Nézőpont Intézet I. kerületben végzett felmérése alapján a lakosok 63 százaléka elégedett a budavári polgármester eddigi tevékenységével.

– Erős felhatalmazással vágott neki az önkormányzati ciklusnak tavaly október 1-jén, hiszen a tizenkét fős testületből nyolc képviselője van a polgári oldalnak, ami egyedülálló Budapesten. Meglepte az eredmény?

– Miután a korábbi városvezetés igazából saját magával veszekedett, a baloldali képviselők a saját polgármesterükkel nem tudtak együttműködni, és megannyi sebből vérzett az előző ciklus... A győzelem nem lepett meg, a remélnél is nagyobb felhatalmazás viszont egy kicsit igen. De az igazi meglepetések nem a választáson, hanem a hivatalba lépésünket követően értek.

– Mire gondol?

– Az önkormányzat működése tragikus állapotban volt. Ellenzékből sok mindent kritizáltunk, de az előző városvezetés által eltírt információk híján fogalmunk sem volt róla, hogy ennyire súlyos a helyzet. Sajnos még most is esnek ki csontvázak a szekrényből...

– Melyik volt a csontvázak legnagyobbika?

– A vagyongazdálkodás elképesztő állapotokat mutatott, gyakorlatilag nem létezett vagyonleltár. Az önkormányzat nem volt tisztában a kiadható helyiségek számával, állapotával, a bérlelőkkel. Nem számláztak bérleti díjat, így sok-sok százmilliós kintlévőséget halmoztak fel. Az ügy pikantériája, hogy a volt gazdasági vezető és a helyettesét a polgármester asszony sok havi jutalommal küldte el épp október elseje előtt. Az összesen 71 millió forintba rúgó jutalomotrány kapcsán kiderült, hogy több embernek felajánlották, hogy 6-8 havi jutalommal távozzanak.

– Mennyi energiát fordítanak a régi ügyek feltárására és a felelősségrevonásra?

– El kell dönteni, hogy rengeteg energia elpazarlásával a múltbéli ügyek feltárásával raboljuk az időnket, vagy pedig egy korszerű, emberközpontú szolgáltató önkormányzatot építünk. A nagyarányú felhatalmazásunkat,

illetve az annak köszönhető stabil többségünket arra fogjuk használni, hogy az önkormányzat működését átszervezésekkel tegyük hatékonyabbá.

– Nincs sok példa rá, hogy egy vesztes polgármester beül a következő testületbe...

– Ugyan nem gyakori, de nem is példátlan. Ez polgármester asszony dolga. Hogy ő így, kicsit messzebből visszatekintve hogyan ítéli meg az előző városvezetés nyújtotta teljesítményt, nem tudom. Mindenesetre sokszor olyan ügyekben kritizál minket, amilyenek megoldására korábban öt éve volt.

– Miért szüntettek meg önkormányzati cégeket? Mi szükség volt a Polgármesteri Hivatal működési struktúrájának átalakítására?

– Eldöntöttük, hogy egyszerűsítjük a folyamatainkat, átláthatóvá tesszük a működésünket. Ez egy nagyon-nagyon hosszadalmas, komoly munka. Eddig a hivatal átszervezésével és a cégek összevonásával készültünk el. A korábbi hatból három önkormányzati cég maradt: egyik a városfejlesztési, vagyonkezelési ügyekkel foglalkozik, a másik a város üzemeltetésével, a harmadik pedig kulturális, rendezvényszervezési és sportügyekkel. A gazdasági vezetésük összevonásától pedig azt várom, hogy jóval hatékonyabb és jobb gazdálkodásuk lesz.

– Ellenzékből hevesen kritizálták elődjeiket a turisztabuszok miatt, de azok ma is ugyanott állnak meg, ma is ugyanott járnak. Nincs megoldás?

– De van. A kerületünkben élőknek a turisták évi több milliő látogatásából szinte csak az árnyoldal jut: zsúfoltság, zaj, rendetlenség és szemét. Ugyanez a helyzet az önkormányzattal is, az intenzív használat miatt sokkal többet kell a köztisztaságra vagy éppen az utcabútorinkra, járdáinkra költenünk. Az önkormányzat eddig jó részt elszenvetője volt az évi sok tízmilliárdos turisztikai üzletnek, de ezen változtatni fogunk, hogy arányosabban

részesüljünk ebből. Magunk is szolgáltatóvá válunk, a Mária Magdolna-torony esetében például saját kézbe vettük az üzemeltetést a korábban jelentős tartozásokat felhalmozó üzemeltető helyett.

– De mi köze mindennek a buszokhoz?

– Mert ugyanezt az utat követjük ebben a kérdésben is. Kisbusz-körjáratot fog üzemeltetni a Citadella és a budai Vár között, a kerületünket ostromló turistabuszok kiváltására. Biztos vagyok benne, hogy fel tudjuk úgy építeni, hogy profitot termeljen, egyben a turistabuszok problémáját is megoldjuk. Reményeink szerint jövő tavasszal pilot projektben el tudjuk indítani, és 2027 januárjától nagyüzemben fog működni. Így a Dózsa György téri buszparkoló megszűnik, ott csak le- és felszálló pont marad. Vizsgáljuk azt is, hogy a nagyhajókról érkező turisták számára hol képzelhetők el az átszállópontok, itt egyébként kerületen kívüli területek is szóba jöhetnek.

– Feladata egy önkormányzatnak, hogy vállalkozási tevékenységet folytasson?

– Az új szemléletmódunk része, hogy szakítunk a hagyományos önkormányzati működési modellel és több piaci szemléletű szakembert foglalkoztatunk. Így erősödik a tulajdonosi, vállalkozói attitűd. Ezzel a szemlélettel újítjuk meg az informatikai rendszerünket annak érdekében, hogy digitális önkormányzatot hozunk létre. A nulláról kellett építkeznünk, mert az adatvagyonunkat egyáltalán nem védte semmi, a kerületi polgárok ügyintézése sem biztonságos csatornákon zajlott. A régi szoftverek lyukacsos hálóján bárki ki-be járhatott, ha kis tudása volt ehhez. Végső cél az, hogy a legtöbb ügyet digitális úton is intézhessék a kerületiek. Ez egy több éves fejlesztési folyamat, és boldog leszek, ha 2028-ra látványos eredményeket tudunk már felmutatni.

– Egy informatikai átalakításnál sokkal látványosabb a közterületek, a közbiztonság kérdése. Rend és biztonság van már a kerületben?

– Megdupláztuk a közterület-felügyelők számát, négyeseresére nőtt az intézkedések száma 2024-hez képest. Sokkal több az ellenőrzés, nagyobb az utcai jelenlét. Ez is egy választási ígéretünk volt, hiszen áldatlan állapotok uralkodtak az elmúlt években az I. kerületben, vagy legalábbis számos terhelt pontján. A rendészeti mellett a szociális szempontokra is legalább annyira odafigyelünk. Együttműködünk a Máltai Szeretetszolgálattal, megfelelő erőforrásokat biztosítunk a saját szociális ágazatunk számára. Ugyanakkor a közterületeinken rendet kell tartanunk.

– Mi a helyzet a zöldterületekkel?

– Amellett, hogy az állományunkat megkétszereztük, megújítjuk az eszközparkunkat is. Gépesíteni fogjuk a takarítást, a zöldfelületek ápolását. Pár hónapja mutattuk be azt az akkumulátoros önjáró fűnyírót, ami 3-4 fűkaszás ember munkáját tudja kiváltani. Pár napja munkába állítottunk egy új aprítógépet is, amely mulccsá alakítja a legallyazott ágakat. A környezetszennyező gyomirtózás

Borócz László idén áprilisban Robert Palladino ideiglenes amerikai ügyvivővel, Jonathan Lacôte francia nagykövettel és Gabriele La Posta, az Olasz Kultúrintézet igazgatójával nyitotta meg a Márai-emlékévet

kiváltására is van gépesített megoldásunk. A parkolás ellenőrzését is fejlett digitális eszközökkel, rendszámfelismerő rendszerrel fogjuk segíteni. Így sokkal sűrűbben, pontosabban lehet végezni az ellenőrzéseket, ezáltal bevételeink is nőni fognak.

– Ha már a bevételek kerültek szóba: milyen a kerület pénzügyi helyzete?

– Alapvetően jó. De sok súlyos elmaradást örököltünk. A Ruszwurm hatalmas tartozása mindenki előtt közismert, de számos olyan eset van, ahol az önkormányzat egyszerűen nem számlázott az elmúlt években, ami egészen elképesztő. Van olyan budai étterem a Várban, amelyik 2022 óta nem kapott számlát az önkormányzattól, így 300 millió forintos bérleti díjtartozásuk van. Mit lehet kezdeni velük? Képesek-e, hajlandók-e kifizetni a jogosan követelhető, de kiszámlázatlan bérleti díjakat? A korábban már említett Mária Magdolna-torony eddigi üzemeltetője szintén évekig nem fizette a mindössze 300 ezer forintos havi bérleti díjat. S hogy lássuk, mekkora a látványosság bevételi potenciálja: mióta saját kezelésbe vettük, és egyelőre kilátóként üzemel, naponta átlagosan 80-100 ezer forint közötti bevételt hoz.

– Mint ahogy volt és nyilván létezik is még rengeteg olyan kihasználatlan önkormányzati, és lehet, hogy leromlott állapotú, nem lakáscélú ingatlan, utcára nyílik, tehát üzlethelyiség lehetne benne. A nem lakáscélú helyiségek pályázata azt mutatja, hogy a felkínált 32 helyiségre 17 vállalkozás jelentkezett. Elégedett ezzel?

– Igen, de csak részben. Elégedett vagyok azzal, hogy lesz új cukrászda, fodrászat, kávézó, könyvesbolt és galéria is a kerületben. Az érvényesen pályázók egy hónap múlva már be is költözhetnek a bérleményükbe. A bérleti díjából így évente befolyó összeget 40 millió forintra

tesszük. Ez mind öröndetes, de mégsem vagyok teljesen elégedett, mert a pályázás rendszere túlbonyolított és körülményes, ezt sokkal egyszerűbbé kell tennünk. Ha egyszerűsítünk rajta, akkor a többi helyiségünkhöz is hamarabb és könnyebben találunk bérlőket.

– A vári lakások elidegenítése is elég bonyolult és hosszas folyamat. Most hol tartunk ebben? Lezárul-e a folyamat a ciklus végére?

– Nagyon remélem, hogy ezt nagyon rövid időn belül le tudjuk zárni. Legalábbis az ügyek döntő többségét szereztem év végéig meg tudjuk oldani, vagy olyan fázisba kerül, hogy már látszik a folyamat vége. Vannak házak, ahol több probléma is kiderült, emiatt például új vázrajz kellett. Ezek mind a 30-60 napos határidővel futnak a földhivatali eljárásban, így egy-egy módosítás miatt talvolta később kerülünk az értékesítés időpontjától.

– Egy lakás magánosítása különösen nagy port vert fel, nemcsak a helyi, de a szélesebb nyilvánosságban is. Mi lesz ezzel a lakással?

– Harminc éve várnak a vári bérlők vagy jogutódjaik, hogy megvásárolhassák ezeket az ingatlanokat. Így aztán jogos volt az emberek felháborodása a milliárdos vállalkozó, Somlai Bálint lakásvásárlási szándéka ügyében. Az eset speciális, mert az illető társult bérlői jogviszonyt létesített a Dísz téren már 45 éve lakó szüleivel. Az erkölcsi probléma ott van, hogy jelenleg nyomozás folyik ellene, mert felmerült a gyanú, hogy nem bánt maradéktalanul tiszta kézzel a magyar közvagyonnal.

– Mi lesz a megvásárolt lakásokkal a jövőben? Támogatja-e az önkormányzat, hogy Budapest legnagyobb és legdrágább Airbnb-zónája alakuljon ki?

– Ez egy fontos kérdés. Különösen azután lesz kényes a helyzet, hogy lejár 2026 végén a moratórium, és a Várban élők eladhatják a most megvásárolt lakásokat. Többek közt emiatt is gondoljuk újra a köznyelvben csak Airbnb-ként emlegetett rövidtávú lakáskiadás szabályozását. Mielőtt erről döntenénk, meghallgatjuk erről a kerületi polgárok véleményét, ezért hamarosan kérdői-

Gyereknap a Városházán 2025 májusában

vekkal keressük fel őket. Ugyanide kapcsolódó felelősségünk, hogy tegyünk valamit a sok fiatal, kevésbé fiatal és családot sújtó lakhatási problémákra. Az I. kerületben is gyakori, hogy egyes lakások éveken át üresen állnak. Január elsejétől az életvitelszerűen nem lakott ingatlanokra építményadót vetünk ki. Ezzel is arra ösztönözzük a tulajdonosokat, hogy hosszú távra adják ki a lakásaikat.

– **Sok kerület megirigyelhetné az itt élőknek nyújtott sokféle pályázati lehetőséget, a nyelvtanulástól, a kerékpárvasárláson át az orvosi segédeszközök beszerzésének támogatásáig. Milyen támogatásra van a legnagyobb érdeklődés?**

– Meghirdettünk ugye egy pályázatot, aminek a keretösszegét a szimbolikus 71 millió forintban határoztuk meg, mert ennyi lelépési pénzt fizetett az előző vezetés az akkori önkormányzati tisztségviselőknek. Ezt a pénzt mi a budaváriaknak akarjuk adni. Szintén nagy hangsúlyt fektettünk a családokra. Ezért indítottuk el a baba-mama csomagot, amelyet minden budavári újszülött illetve édesanyja megkap. Mert örülünk, ha kerületünk lélekszámban gyarapodik. Ráadásul most készül egy mesekönyv is, ami a gyereket megismerteti a kerület hírességeivel, érdekességeivel. A Marci és Galagonya kalandjai is a babacsomag része lesz. A kerületünkben élő emberek életének, boldogulásának segítése a célunk, az I. kerület otthonosabbá tétele. Azt szeretnénk, hogy mindenki büszke legyen arra, hogy Budavár polgára.

– **Lesz-e elég forrás a drágább pályázatokra, mint a társasházak felújítási vagy energetikai beruházásainak támogatására?**

– A társasházi pályázat szerintem minden idők legmagasabb összegű támogatásával indult, szeretnénk elérni, hogy társasházaink megújuljanak. 340 millió forintos összegben támogattuk száz társasház felújítását. A programot a jövőben is szeretnénk folytatni. De az apró dolgokra is oda szeretnénk figyelni. Ezért folyamatos

például a köztéri padok felújítása, a kisebb közterületeket lépésről lépésre az egész kerületben szeretnénk megújítani. Emellett olyan új dolgokat szeretnénk rendezesíteni, mint a tavaly már megrendezett kedvezményes fenyőfavasár, ami elképesztően nagy érdeklődést váltott ki. Hasonló kezdeményezés az almavásár és a magkeverék-akciónk.

– **A 2026 áprilisában véget érő Márai 125-émlékév csúcspontja egy Magyarországon első, állandó Márai-kiállítás megnyitása. Hol tart ez a munka?**

– Nagy öröm, hogy számos kulturális program zajlik intézményeinkben a Márai 125-émlékév kapcsán. A Virág Benedek Házba megálmodott kiállítás tervezése, kivitelezése hatalmas munka, a terv az, hogy jövő márciusban, az emlékév végéhez közeledve megnyithassuk ezt az egyedülálló, izgalmas tárlatot. A Tabán egyik utolsó tanújával, a Virág Benedek Házzal is az a tervünk, hogy élettelt töltsük meg, és kulturális, szellemi központtá alakítsuk. Hasonlóan, a Czákó utcai Sport- és Szabadidőközpont fejlesztésével is az a célunk, hogy közösségi találkozóhely lehessen. Nagy arányú fejlesztést tervezünk, de ami a legfontosabb: a Czákót az első kerületeknek szeretnénk megőrizni. Nem profi sportcentrumot szeretnénk, hanem sport- és kapcsolódási lehetőséget az itt élők számára.

– **Lehet kerületi sporteletről beszélni?**

– Már most is lehet, de célunk az, hogy ez ne is lehessen kérdés. Ezért támogatjuk a helyben működő amatőr sportegyesületeket, mint a Tabahon, a Spartacus, vagy a Hősök SE. Mindig abból indulunk ki, hogy a kerületi kulturális, közösségi és sportéletet kell megerősíteni ahhoz, hogy a vízivárosiak, a naphegyiek, a gellérthegyiek, a tabániak, a budaváriak, a krisztinavárosiak számára adódjon találkozási pont, hogy egy összetartóbb, egymásra támaszkodó kerületi polgári közösség jöjjön létre.

Kuthi Áron

A Szentháromság térre érkezett a magyar tudomány vándorkiállítása

A Vörösmarty térről felköltözött a várba a „Marslakók – Magyar tudósok és Nobel-díjasok” című interaktív vándorkiállítás. A külföldi turisták számára is érthető tárlat célja, hogy a hazai és magyar származású tudósok életművét közérthető és látványos formában mutassa be.

A kiállítás elnevezése Szilárd Leó korábbi hasonlatára utal, ugyanis anno a „marslakók” kifejezést használták azokra a magyar tudósokra, akik az Egyesült Államokban dolgoztak, – mert magyarul beszéltek,

és gondolkodásuk sokszor idegennek hatott az ott élők számára.

A belügyminisztérium új épületében tartott megnyitón mások mellett Fazekas Csilla alpolgármester is felszólalt. Szavai szerint a XX. század Amerikába emigrált magyar feltalálóinak köszönhetően, abban az időben magyarnak lenni egyet jelentett a kiemelkedő szellemi teljesítménnyel. Kíváncsiság, kitartás és bátorság nélkül ugyanakkor nincsenek új gondolatok – fűzte hozzá, példaként a Tabánban született

Semmelweis Ignác nevét említve. Wigner Jenő, Szent-Györgyi Albert, Zsigmondy Richárd, napjainkból pedig Karikó Katalin és Krausz Ferenc is feltűnik a több mint ötven magyar és magyar származású tudós között.

A Szentháromság téri interaktív installációk révén az érdeklődők betekintést nyerhetnek a tudósok eredményeibe, életútjába és gondolkodásmódjába is.

A kiállítás november 15-ig tekinthető meg. **A. B.**

Fotó: Törő Balázs

Márai Székelyudvarhelyen. Szeptember 21-én „125 éve született Márai Sándor – Vendégünk Budavár” címmel rendezett Márai-estet Székelyudvarhely Polgármesteri Hivatala és az ottani művelődési központ. Itt Kassától az óceánig. A Márai életmű metszete című előadásával bemutatkozott a budaváriak előtt már jól ismert Hirtling István színművész, valamint Mészáros Tibor irodalomtörténész, a Márai Sándor-hagyaték gondozója, és Solymosi Vince cimbalomművész. A Budavári Önkormányzatot az eseményen Fodor Artur alpolgármester képviselte.

Hirtling István egyébként rövid időn belül két nagy elismerésben is részesült, szeptemberben belépett a Halhatatlanok Társulatának Örökös Tagjai közé, valamint megkapta a Tolnay Klári-díjat is, amelyet Mohorán, a néhai színész szülőházában vett át. **K. Á.**

Bach művei a Bécsi kapu téren

Két héten át a hangszerek királynőjéé a főszerep

Nyolc orgonaesttel, világhírű előadókkal érkezik a XVIII. Budavári Bach Fesztivál, amelynek kizárólagos helyszíne a Bécsi kapu téri evangélikus templom. Az október 24-től november 9-ig tartó eseménysorozat a „Bach+1” mottóra épül, az orgonaművészek a nagy barokk zeneszerző egy-egy műve mellé egy választott zenei korszakot, szerzőt, stílust is elhoznak. Bán István karmester, orgonaművész ajánlja figyelmünkbe a különleges fesztivált.

Bán István orgonaművész | Fotó: Wágner Csapó József

Kerületünk ékessége, a budavári evangélikus templom Bach-orgonája a Reformáció 500. ünnepi évében, 2017-ben száz százalékos állami támogatással épült meg. A hangszer egy régi Peskó-orgonát váltott fel. „Társadalmi szerepvállalásunk a magaskultúrában az egyházzenén keresztül gyönyörű feladat, melyet évről évre a hallgatósággal közös boldogságban élhetünk meg a Budavári Önkormányzat folyamatos támogatásával. A Budavári Bach Fesztivált az orgona felszentelése óta évente kétszer rendezzük meg, tavasszal nekünk, evangélikusoknak oly kedvesen az ötödik evangélistának, Johann Sebastian Bachnak a

mindent felülmúló életművének részletei csendülnek fel a legkülönbözőbb apparátusokkal, úgy mint zenekar, kamaraegyüttes, szóló, kórus. Az őszi sorozatban nemzetközi orgonafesztivál keretében a »Bach+1« mottó mentén a világhírű közreműködők a komplett zeneirodalom felé is kikacsinthatnak” – részletezte lapunknak Bán István, a templom orgonistája.

Elmondása szerint az orgonát a világ leghíresebb orgonistái is számon tartják már. A fesztiválon koncertet ad többek között Leo van Doeselaar, a modern kori historikus orgonajáték egyik legmeghatározóbb, ikonikus alakja, vagy épp Bart Jacobs, a Brüsszeli Katedrális legendás orgonistája. „Fesztiválunk duplán kuriózum, hisz a régióban egyedülálló módon, a bachi, autentikus gyakorlatot követve kizárólag Budaváron hallhatunk historikus barokk zenekart nagy, pedálos orgonával kísérvé kontínuóhangszerként, melyet az orgona korabeli, 415 Hz-es hangolása tesz lehetővé” – mondta a művész.

A Budavári Bach Fesztivál hazánk egyetlen egyházzenei sorozata, ahol Európa leghíresebb orgonaművészei adják kézről kézre a templomkulcsot. A nagy orgonaművészek (Franciaország, Németország, Hollandia) főtemplomainak neves orgonistái rendszeres vendégek, de az idei fesztivált még horvát, spanyol és osztrák művészek is gazdagítják.

Kuthi

Fotó: Tóth Tibor

Alig költ a főváros a budavári ötletekre

Nagyítóval kell keresni az I. kerületben a közösségi költségvetés eredményeit

Szeptember 30-ig online szavazáson dönthettek a budapestiek arról, hogy a Fővárosi Önkormányzat milyen kisebb helyi fejlesztéseket valósítson meg. De mint azt az előző évek példái mutatják, nem mondható, hogy a Karácsony Gergely vezette főváros közösségi költségvetésének legnagyobb kedvezményezettje az I. kerület lenne. Ez a következtetés vonható le legalábbis a legutóbbi három év javaslatainak megvizsgálása után.

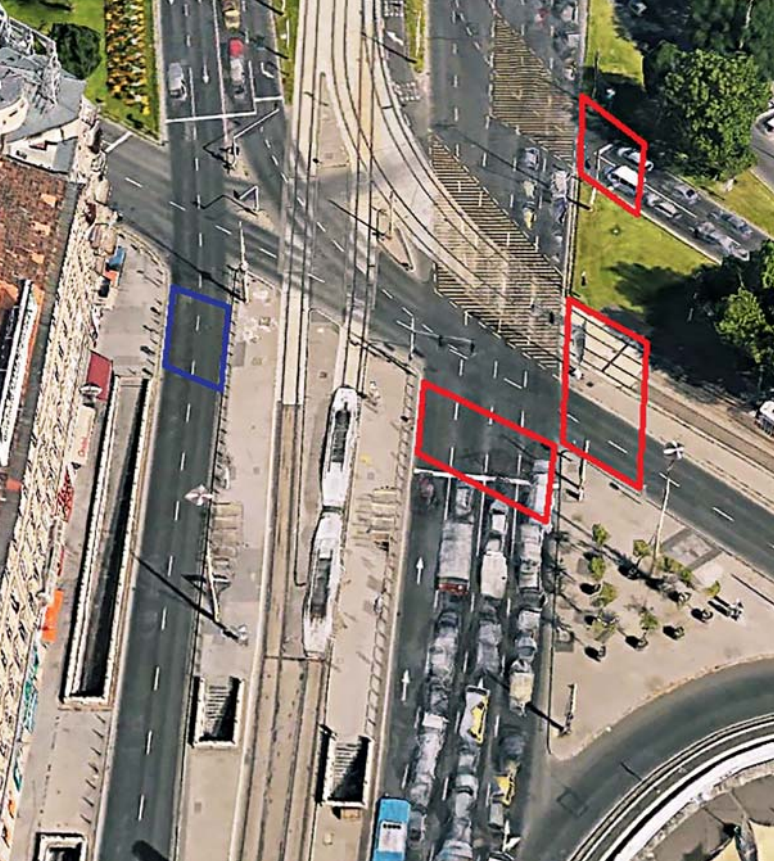
Hogy mire költi évente Budapest városvezetése a közösségi költségvetés címszó alatt a büdzséjében elkülönített 1 milliárd forintot, arról a budapestiek szavazatai alapján döntenek. A demokratikusnak tűnő pénzosztás többségi elvű, tehát mindenkinek ugyanannyi és ugyanolyan súlyú szavazata van. Első ránézésre nincs is ezzel semmi probléma, de a fenti keretösszegeből megvalósult fejlesztéseket tüzetesebben megvizsgálva az látszik, hogy a helyi érdek a főváros különböző pontjain mégsem azonos súllyal esik latba. A kisebb lélekszámú kerületekben tervezett projektek ugyanis akkor is fajlagosan kevesebb támogató voksra számíthatnak, ha egyébként azok jelentősége túlmutat a kerület határain, azaz nem csak a helyben élők számára jelent komfortnövekedést, így nem csak a helyben élők szavaznak rá.

Lokálpatrióta megfontolások

Az egyes kategóriákban mindenkinek három szavazata van, így a helyi lokálpatrióta megfontolások nagy valószínűséggel azt az adott esetben összbudapesti érdeket szolgáló fejlesztést fogják előnyben részesíteni, amelyek a lakhelyükhöz közelebb esik. Jó példa erre a kerékpárosok számára biztonságosan megközelíthető Keleti pályaudvar ötlete, mely megkapta a szükséges szavazatszámot és már megvalósítás alatt áll. A terület a sűrűn lakott VIII., VII. és (kevésbé sűrűn lakott) Zuglói határterületén található. Ezzel a projekttel összevethető az I. kerületbe javasolt Zebrát a Déli pályaudvarnál a Vörösmarty irányába című ötlet, amely azonban a szavazatszám alapján nem kapott zöld lámpát.

Persze már önmagában annak is lehet örülni, hogy ez utóbbi javaslat egyáltalán szavazólapra kerülhetett, mert ez azt jelentette, hogy szakmailag kivitelezhető, az elképzelés nem sérti más hatóság vagy fővárosi szolgáltató cég feladatkörét és fedezet is volna rá.

Nem úgy, mint a Városliget felújítására és az egyik oldali járda szélesítésére beküldött ötlet, amit a Főváros azzal utasított el, hogy erre már készítették tervet, a közösségi költségvetésben rendelkezésre álló kiskorrekciós forrás viszont kevés lenne rá. (A Lánchíd felújítására vonatkozó 2017-es koncepció még az Alagút forgalmtechnikai korrekciójával is számolt, melynek keretében a keresztszeme is átalakulna és emelkedő irányban – Krisztinaváros felé – önálló kerékpársáv létesülne.) Végül ezt, a Clark Ádám tér rekonstrukciójával együtt leválasztották a Lánchíd felújításáról. Hogy mikorra valósulhat meg a Városliget „humanizálása”, arról nincs hír.

A pirossal jelzett területekre ajánlott zebrákat a javaslattevő, a kékkel jelzett helyen már létezik átkelőhely

Itt gyakran látni úttesten átfutó gyalogosokat, ide is indokolt lenne egy zebra a Vörösmarty felé, az aluljáró nem megoldás

Nem kapott szakmai jóváhagyást a BKK hatáskörébe tartozó, a vári közösségi közlekedését környezetbarátabbá alakító elektromos midibuszok beszerzését célzó javaslat sem, az indoklás szerint a beszerzés túl magas költsége miatt.

Amiket leszavaztak és amit nem

Szavazni ugyanakkor több kerületet érintő javaslatokról is lehetett. A többségüket azonban csak kevesen érezték magukénak vagy kellően fontosnak. Ilyen volt a gyalogosok számára a Dunához lejutást segítő, rakpartot keresztező zebrák (a szomszédos kerületeket is érintő) terve, illetve a túl sematikusnak bizonyuló Gellért-hegy közparki, zöldfelületi, parki kikapcsolódási lehetőségeinek fejlesztése. Túl kevesen támogatták, így nem is valósulnak meg.

Az elmúlt években csupán egy, valóban sokak mindennapjait meghatározó, kifejezetten indokolt I. kerületi nagy projekttel sikerült kellő számú szavazatot szerezni, az is még 2022-23-as javaslat volt: a Döbrentei tér és a Szent Gellért tér között – a kerékpárosok és a gyalogosok biztonságos közlekedése érdekében – javítsák az útpálya infrastruktúráját. A mindenki által helyeselt és támogatott fejlesztés azonban azóta sem valósult meg. A BKK jelenleg is vizsgálja a projekttel kapcsolatos lehetőségeket.

Mindenki ezt akarja

A 2024-25-ös költségvetési évben még nem született döntés, de egy kicsi, és két helyi nagy ötlet is kiérdemelte, hogy szavazásra bocsássák. A kis ötlet szerint a Batthyány tér előtti rakpart P+R parkolófelülete adja át a helyét egy padokkal, fákkal tervezett közösségi térnek. A helyi nagy ötlet egyike a Déli pályaudvar előtti kerengő zöldítése és étellel való megtöltése; itt árnyékolók és ülőfelületek is lennének. A másik az Alkotás utcai és Krisztina körüli villamosmegállóknál zebrákkal történő összekötése. Ezeknek a megvalósításában még reménykedhetnek az I. kerületben élők és a budapestiek.

Ambrus Balázs

Megérkezett a három gyermekes édesanyák szja-mentessége

Bonyolultabbá válik az szja-mentesség érvényesítése a három gyermekes anyák számára, ha erre vonatkozó igényüket nem jelzik időben munkáltatójuknál. Bár a bérszámfejtés az adott hónapban minden cégnél más és más időponttal zárul, érdemes minél előbb kitölteni a mentességre vonatkozó nyilatkozatot. Máskülönben csak a 2025-ös adóbevallásban, majd 2026-ban érvényesíthető ez a fajta jövedelemadó-csökkentés.

2025. áprilisban fogadta el az Országgyűlés azt a törvényt, amely 2025. október 1-jétől teljes személyi jövedelemadó-mentességet biztosít a három gyermekes nők számára a munkával szerzett jövedelmük után, életkortól függetlenül. Ez a változtatás a korábbi, már 2020 óta élő, négy- vagy többgyermekes anyák adómentességi rendelkezé-

séhez csatlakozik. A törvénycsomag részét képezi a kétgyermekes anyák fokozatos adómentességének bevezetése is, 2026-tól kor szerinti bontásban.

Nem elhanyagolható részlet, hogy az szja-mentesség nem jár automatikusan, a jogosult nőknek nyilatkozniuk kell róla munkáltatójuknál vagy kifizetőjüknek. A nyilatkozat hatálya a következő bérszámfejtéstől érvényes, azaz a munkáltató a következő fizetési időszaktól nem von szja-t. Aki késve (a példa kedvéért

novemberben) nyújtja be a nyilatkozatot, az két dolgot tehet, hogy járandóságához jusson:

- ▶kérheti az októberi hónapra levont adó visszatérítését közvetlenül a munkáltatójától, ha az hajlandó önellenőrzéssel módosítani az októberi bérszámfejtést. Ez egy lehetséges, de körülményes opció, a munkáltató számára ráadásul nem kötelező.
- ▶a jogosult édesanya az éves adóbevallásban is érvényesítheti a mentességet visszamenőleg, így visszakaphatja az év közben levont adót.

A fenti adópolitikai intézkedések célja, hogy fokozatosan kiterjesszék az élethosszig tartó szja-mentességet a többgyermekes nők számára, így ismerve el számukra a gyermeknevelés társadalmi hasznosságát.

Ambrus

Pár fontos tudnivaló a nyugdíjas utalványról

A nyugdíjas élelmiszer-utalványok kézbesítése október 15-én zárul, de fontos tudni, hogy azok csak év végéig használhatók fel vásárlásra. A 30 ezer forint értékű utalványt azok kaphatják, akik Magyarországon élnek és 2025. július hónapban rendszeres nyugdíjszerű ellátásban részesültek.

Az utalvány hideg élelmiszerek vásárlására használható fel: húskok, tejtermékek, tojás, zöldség-gyümölcs, gabonafélék, liszt, cukor, étolaj, méz, savanyúság, lekvár, ásványvíz, tea, kávé, fűszerek. Készpénzre nem váltható, sem részben, sem egészben, viszont nem névre szóló, tehát bárki fizethet vele a boltban. Szakadt utalványt a kereskedők nem kötelesek elfogadni.

Fontos! Ha a termék ára kevesebb, mint az utalvány címele, a

különbözet nem jár vissza készpénzben. Az utalványt élelmiszerboltokban, diszkontokban, henteseknél, zöldségesnél és még piacokon is beváltják. A Tesco, a Lidl, a Spar és

az Aldi üzleteiben beváltás esetén a nyugdíjas vásárló extra kedvezményt kap. Vigyázzunk, automata kasszáknál nem használható!

A. B.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

A KÉPVISELŐ-TESTÜLET FOGADÓÓRÁI

1. KÖRZET

WEHNER KRISTÓF
wehner.kristof@budavar.hu
+36-20/230-6030

4. KÖRZET

FAZEKAS CSILLA
fazekas.csilla@budavar.hu
+36-1/458-3013

2. KÖRZET

MOLNÁR GÁBOR
molnar.gabor@budavar.hu
+36-20/530-9959

3. KÖRZET

VARGA DÁNIEL
Előzetes egyeztetés alapján
hétfőtől csütörtökig.
(1011 Budapest, Fő utca 28.)
varga.daniel@budavar.hu
+36-20/339-7655

5. KÖRZET

FRÓNA LEVENTE
frona.levente@budavar.hu
+36-20/620-7291

6. KÖRZET

BAUER ESZTER
bauer.eszter@budavar.hu
+36-20/316-0282

7. KÖRZET

GULYÁS GERGELY KRISTÓF
Előzetes egyeztetés alapján
csütörtökönként.
gulyas.gergely@budavar.hu
+36-20/620-7295

8. KÖRZET

KUN JÁNOS
Előzetes egyeztetés alapján
a Mandulás Cukrászdában,
a Fügében, vagy megbeszélt
helyszínen.
kun.janos@budavar.hu
+36-20/569-5161

V. NASZÁLYI MÁRTA
I. kerület Attila út 133. előzetes
egyeztetés alapján, illetve minden
hónap második szerdáján, 17 órától.
varadine@budavar.hu
+36-30/449-9172

CSOBÁNCZY GÁBOR
csobanczy.gabor@budavar.hu
+36-20/383-1830

NÁNÁSINÉ ABONYI GYÖNGYI
Minden héten hétfőn, 13 órától, illetve
minden hónap utolsó csütörtökén,
17 órától a Döbrentei utca 19-ben.
abonyi.gyongyi@budavar.hu
+06-30/462-9866

Kérjük, a fogadóóráról minden esetben a fenti elérhetőségeken egyeztessenek!

Airbnb-szabályozás: Tiltani? Tűrni? Támogatni?

Számos város életét gyökeresen átalakítják a turisták és a rövidtávú lakáskiadás

Elképesztő változásokat hoztak a globális idegenforgalomban azok a lakásmegosztó szolgáltatások, amelyek teljes mértékben megkerülik a hotelláncokat, a hagyományos idegenforgalmi szereplőket. Az Airbnb és hasonló szolgáltatói oldalak segítségével minden további nélkül lefoglalhatunk egy lakást vagy egy szálláshelyet a világ túlfelén, és mellékes bevételért mi is felkínálhatjuk ingatlanunkat bárkinek pár nap itt-tartózkodásra. Hogyan érinti ez a gyakorlat Budapestet és az I. kerületet? Sorra vettük a szempontokat.

Az utazás lehetősége ma már szinte mindenki előtt nyitva áll, olcsó repülőjáratok kötik össze egymással a nagyvárosokat. Így sok, kevésbé tehető vendég is útra kel, ők nagy valószínűséggel azok, akik nem a négy-ötcsillagos szállodák szolgáltatásait keresik. Az ilyen turisták számára több érv is szólhat a rövid távra kiadott lakások mellett: nagy a kínálat, és sokszor megfizethetőbbek, mint a kereskedelmi szálláshelyek. Ám azok is szívesen választják, akik egyszerűen csak jobban meg szeretnék ismerni a meglátogatott város valóságát, az ott élők mindennapjait. Vannak olyan kedvelt úticélok, ahol a szálláshelyként igénybe vehető lakások kapacitása vetekszik a szállodai szobákéval.

Nincs ez másképpen Budapesten sem. A fővárosban is népszerű pénzbevételi forrás a rövidtávú lakáskiadás, közneve Airbnb-zés, hiszen a magyar főváros már jó ideje nemcsak sok befektetőt, de rengeteg külföldi turistát is vonz. Jó részük nem hotelben, hanem egy ilyen célra kialakított, kiadott magánlakásban száll meg. A pesti bulinegyed mellett az I. kerületben is előszeretettel

Fotó: Tóth Tibor

A Clark Ádám tér közelében különösen sok apartman található

tel vesznek ki ilyen lakásokat, szálláshelyeket a néhány napig itt tartózkodó turisták.

A szállásszolgáltató portálok és a rövidtávú lakáskiadás nemcsak az idegenforgalmi szektort, hanem a városok életét is felforgatta. Ahol a helyi hatóságok nem kapcsolak időben, ott egész lakónegyedek - jellemzően a történelmi városmagok - alakultak át, néptelenedtek el, és adták át a helyet a világ minden részéről érkező turistáknak.

A rövidtávú lakáskiadást ma már szinte mindenütt valamilyen engedélyhez, regisztrációhoz kötik. Így például Párizsban és Stockholmban időbeli korlátot szabtak, és legfeljebb 120, Prágában, Berlinben, Bécsben pedig 90 napra adható ki az adott lakás. Emiatt aztán sok tulajdonos inkább visszatért a hagyományos lakáskiadáshoz. Madridban pedig csak önálló bejáratú

Fotó: Tóth Tibor

A budai Vár jelenti a legnagyobb vonzerőt – nemcsak a turisták, de a lakásukat piacra dobó tulajdonosok számára is

rendelkező ingatlant, Koppenhágában csak saját ott-hont bocsáthatunk piacra, befektetési célú ingatlant nem. Egyre több helyen írnak elő építési szabályoknak, komfortigényeknek való megfelelést, így éppen a szén-monoxid-jelző beszerelését. Természetesen a szolgáltatásra kivetett helyi, önkormányzati adók is adminisztratív féknek számítanak, de ezek korántsem veszik el a lakástulajdonosok kedvét ingatlanjuk kiadásától.

Kerületünkben is létezik olyan társasház, ahol a lakók fele már nem kerületi illetőségű, negyedük pedig már több évtizede külföldön lakik. Ebben a házban már több éve megtiltotta a társasház szervezeti és működési szabályzata (szmsz) „az ügyfélforgalommal járó tevékenységeket”. Ennek ellenére több lakásban is Airbnb-vendégeket fogadnak, akik rendszeresen összetűzésbe kerülnek a többséggel, mert hangosak, szemetet hagynak maguk után. Nagy kérdés, kinek az érdekei, jogai előbbre valók? A bevételét így növelő tulajdonosnak, vállalkozónak, aki szabadon rendelkezhet tulajdonával, a nyugalmat váró, rendezettséget elváró lakóközösségnek, vagy a kerületnek, a városrésznek, amely a turizmustól több bevételt, a szolgáltatói szektor erősödését várhatja?

Mint Budapest és egyes kerületek példáján is látható, az Airbnb jelentős gazdasági előnyei mellett súlyos társadalmi gondokat vált ki. Ez a tevékenység hosszú távra képes megváltoztatni egy városrész arculatát, hangulatát, mindennapjait, közösségét, sőt árfelhajtó hatása miatt a lakások növekedése végül lakhatási problémákhoz vezet. A lakosok, helyi közösségek vala-

mint a szolgáltatók, illetve vendégek közötti feszültségek a VI. kerületben oda vezettek, hogy helyi népszavazást kellett kiírni az ügyben és végül a teljes tiltás mellett döntött az Önkormányzat egy 2025. január 1-én hatályba lépő önkormányzati rendelet megalkotásával. A Belváros Önkormányzata pedig településképi bejelentést kötelezően előíró önkormányzati rendelettel korlátozza az ilyenfajta szálláshely-szolgáltatási tevékenység végzését.

Milyen tanulság vonható le Budavár számára a globális trendekből és a helyi szabályozási gyakorlatból? Evidencia, hogy a budai Vár és környezete egyszeri és megismételhetetlen, hosszú évszázadok alatt kialakult kulturális-történelmi városrész. Amellett, hogy középkori jelleget hordoz utca- és városszerkezetében, együtt élő városszövet, amely élő közösséget, több mint húszezer lakost tart meg. Lokációja azért is egyedi, mert célpontja évi 4 és fél millió turistának, akik közül a legtöbben csak pár órát töltenek el itt.

Viszont a fent részletezett globális változások miatt szembe kell néznie a rövidtávú lakáskiadás negatív hatásaival is. Mert ami a lakástulajdonosnak, szálláshely-szolgáltatónak jó bevétel, az a lakos számára sokszor bosszankodás, a helyi hatóságoknak fejtörés. Egyértelmű, hogy nem szabad hagyni Budavárt skanzennek válni, de nem szabad elriasztani a fővárost, a magyar történelmet, a Várnegyedet megismerni vágyó turistákat sem. Hosszú távú megoldásra van szükség minden érintett és érdekelt fél megelégedésére.

Kuthi Áron

Fájdalom és felháborodás

Az emigrációban is naprakészen reagált Márai az 1956-os forradalomra

Márai Sándor 1956-os naplói és publicisztikai hazaszeretetről, bátorságról és felelősségről tanúskodnak. A forradalom idején, már a száműzetésben írt emlékirataiban és rádióbeszédekben tárgyilagossággal rögzítette a történelmi pillanatot, de mögötte ott volt a személyes fájdalom, a hit és a szabadság ügyének ereje. Márai egyszerre tudósított a világ eseményeiről és emelt ki emberi sorsokat. Írásai jellegzetesen esszészerűek világos logikával, ugyanakkor tagoltak, olvasmányosak – ahogy az Máraitól elvárható.

Október 23. – Isten malmai gyorsan őrölnek – írta naplójában Márai Sándor. E tömör megjegyzésében pedig benne volt 1956 minden tragédiája. Egyszerre fejezi ki a forradalom hirtelen kitörésének és a látszólagos kilátástalanságnak a kettősségét. Az író november 7-én érkezett meg Amerikából Münchenbe, de addigra a nemzet sorsa már megpecsételődött. Három nappal később már menekülteket idézett emlékirataiban. „Volt tíz nap, amikor Nyugat felé nem volt határ, vasfüggöny... Mindenki jött-ment, ahogy akart. November 3-ig ez így volt... Ám most már késő, ha akarnak is jönni... Reméltünk fegyveres segítséget... De a józanabbak tudták, hogy ez lehetetlen” – olvashatjuk feljegyzésében.

Márai 1956-tal foglalkozó munkái egységes képet mutatnak. Stílusukat tekintve – legyen szó naplórészletről, rádiós jegyzetről vagy versről – közös bennük a magas fokú érzelmi fegyelmhez és az értelmiségi távolságtartás. Az író ritkán használt heves szófordulatokat; az igazság kimondására törekedett, ami azonban nem volt szenvedélymentes. Írásai rendkívül személyesek, egyúttal univerzálisak. Érdekességük és értékük abban rejlik, hogy az újságíró, a riporter krónikás attitűdjével és empátiájával jegyzi le sorstársainak elbeszéléseit. München és Nápoly között ingázott a szomorú novemberben. „Nem volt antiszemitizmus az október huszonharmadikát követő napokban. Nem volt osztály, nem volt vallás. Mindenki együtt volt. Ezért érdemes volt élni. Zsidó vagyok, sok rossz emlékem van. De ezekben a napokban először éreztem, hogy büszkeség magyar-nak lenni” – mesélte neki egy magyar menekült egy viharos repülőúton.

A legnagyobb tragédiákat idézi a november 15-én Nápolyban lejegyzett jelenet. Egy templomban az ott összegyűlt menekültek azt kiáltozzák, „Ungheria, Ungheria!”, ami visszhangzott a Vezúv lábánál. A személyesen átélt szertartás nehéz légkörét megrázó jelzőkkel illusztrálta: a pap felülvoltott „mortificazione!” (megaláztatás!), majd mindenki lehajtotta a fejét, sokan tenyérrel elfedték az arcukat. Ez a drámai epizód jól példázza, hogy a forradalom bukását a „történelem tragikus pillanataként” élték meg.

Szabad Európa, a hangos napló

Márai személyes ötvenhatja szempontjából a Szabad Európa Rádió fontos médium. A forradalom alatt és után is rendszeresen tudósított a New York-i stúdióból magyarul sugárzott műsorokban, ahol Vasárnapi Krónika címen hétről hétre elemző kommentárokat olvasott fel. Ezekben foglalkozott az október 23-át követő fellángolás és a szovjet megszállás témáival. Beszédei egyaránt tükrözték elkötelezett morális alapállását és európai perspektíváját.

Ahogy az Kecán Mariann 2006-ban írt cikkéből kiderül, Márai sokszor fejezte ki, hogy a szabadság emberi alapjog, és a világ szeme ránk szegeződik. Egy rádiós beszélgetésben így fogalmazott: „Minden embernek van joga a szabadsághoz. Minden embernek tudni kell otthon, hogy e pillanattól minden, ami odahaza történik, a világ ügye. Együtt pusztulunk, együtt menekülünk. Isten óvja Magyarországot!” Morálisan elítélendő alapokra helyezte az el nem ítélt szovjet erőszakot: „A gyilkosság

Szántóföldön át menekülő magyar család az osztrák határnál

Forrás: Fortepan/Peter Isaac

Menekültek a svájci Buchsban

Forrás: Fortepan/Comet Photo AG/Jack Metzger

Vörös keresztet vonattal magyarokkal a hollandiai Utrechtben | Forrás: Fortepan/Nationaal Archief

sohasem jogos, nem adhat alapot a győzelemre, különösen akkor nem, ha erőszakkal fordul az ember elemi létjoga ellen.” Ebből pedig az következik, hogy a szabadságharc véres leverése nem lehet igazságos győzelem. Ez az álláspont ellentétben állt a szovjet propaganda „hazaárulók megtorlása” retorikájával. Márai számára az igazság magasabbrendű volt: a magyar felkelők nem akartak háborút, csak szabad életet, így az ő sorsukat tragédiának kell tekinteni.

– A magyar forradalom sok tanulsággal szolgál. A világ megértette, hogy a szabadságról nemcsak olvasni lehet, hanem életet is lehet áldozni érte. A rab nemzetek megtudták, hogy van menekvés, s „a lánc, amellyel megbilincseltek őket, a valóságban csak olyan erős, mint a leggyöngébb láncszeme” – összegzett egy kommentárjában.

A nyugat finom kritikája

Márai a rádióban bírálta a nyugati nagyhatalmak közömbösségét, az Amerikát és Nagy-Britanniát jellemző halogatást. Korábbi naplóbejegyzését élőben is ismételte: „pár napra visszanyerte Magyarország szabadságát, de a Nyugat megint magára hagyja”.

Máskor az ENSZ-nek és az amerikai külügyminisztériumnak címzett kérdéseket tett föl: miért nem avatkoznak be, amikor gyerekeket is súlyosan elnyomnak? Rádióbeszédeiben azonban – mivel azok az angol-amerikai közvéleménynek is szóltak – kerülte a durva vádaskodást. Ugyanakkor világosan kifejtette, a nyugati tétlenség hozzájárult a forradalom leveréséhez, miután a nyugati vezetők a távolból még cselekedni sem mertek.

Mivel a szovjet propaganda azt harsogta, a Szabad Európa Rádió volt a forradalom „felhergelője”, Márai kommentárjaiban ennek hamisságát is kifejtette. „A Szabad Európa Rádió nemzetközi vádlott lesz, mint a forradalom, a vérontás kioldozója. Ez persze éppen olyan propagandaszöveg, mint a korábbi szovjet hazugságok. A rádió messze nem volt olyan hatásos, hogy kioldozzon egy forradalmat. Ehhez a szovjet erőszak, Rákosi és Gerő kellett. De a rádióknak mégsem szabad elhallgatni” – húzta alá egy kommentárjában. Épp e nyugattal szembeni csalódás miatt nem költözött aztán vissza Európába.

Fohász és tanulságok

Márai talán legszebb, 1956 tragédiáját megörökítő alkotása a Menniből az angyal című verse. A mű jól ismert karácsonyi ének kezdősorával indul, de a tartalma hamar elrugaszkodik az áhítattól. Szövegében az „angyal” küldetése a villanásszerű csodáról értesíteni a föld lakóit. A „fagyos Budapestre” való sürgő kiadás a vers romantikus „képzeletbeli” tereibe emeli a valós forradalmi helyzetet, és istenítélet-szerű szimbólummal telíti. A „harsogó csodának” a gesztusa a magyar nép szabadsággyertyájának felgyulladására. A vers egyszerre fájdalmas és őszinte reménydallam. A „Csendes éj” karácsonyi motívuma feloldja az iszonyú hangulatot azzal, hogy a szenvedő magyarokat – és a történelem nagy tragédiáit – a megváltás misztériumával kapcsolja össze. A sorok között pedig ott a gyász – a „harangok hallgatása” a halált idézi –, de a remény is.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc leverése utáni csendben Márai nem vágyott bosszúra, sokszor inkább együttérzést mutatott. Nem levezető frusztráltsággal írta meg a kudarcot, hanem tanulságokkal: méltósággal emlékezett a magyar áldozatokra, kiemelve a forradalom polgári tisztaságát, kritizálva a kommuniszták és magyar emigráns szélsőjobb erőszakosságát. Összességében pedig arra hívta fel a világ figyelmét, hogy gondolkodjon el a történeteken.

Balogh Roland

Magyar családok Utrechtben | Forrás: Fortepan/Nationaal Archief

Franciák a pincebörtönben

Egy kis közösség megpróbáltatásai Budapest ostroma idején

Számos visszaemlékezés látott már napvilágot Budapest ostromáról, de talán kevésbé ismert, hogy több száz francia állampolgár is részese volt ennek a tragikus eseménysorozatnak. A diplomáciai testület sok franciának adott menedéket, de a Gestapo egy napon berontott a nagykövetségre. Szerencsére a történészeket számos visszaemlékezés segíti, amely napról napra teszi rekonstruálhatóvá, mi történt a franciákkal a véres napok alatt.

A Vörös Hadsereg 1944. december 24-ére körbezárta a fővárost, ahol Franciaország egykori követségének diplomatái és alkalmazottai egy része, a Budapesten élő francia kolónia, illetve több száz elsősorban német fogolytáborokból megszökött katona, illetve Elzász-Lotaringiában kényszersorozáson a német hadseregbe kényszerített francia személy is tartózkodott. Ezek közül számosan voltak, akik az I. kerület mai területén vészték át egészében, vagy rövidebb ideig az 1944 decembere és 1945 februárja közötti időszakot.

Árulás

A nagykövetség épülete, a Duna-parti egykori Andrássy-palota számos személynek nyújtott menedéket. A francia követség működését 1944. november 20-án német követelésre betiltotta Szálasi Ferenc kormánya, de az épületet nem foglalták le. A palota és benne található francia kötődésű polgárok által letétbe helyezett értékek őrzésének biztosítására a konzul Sylvestre Nugues-Bourchat kapott megbízást. Az épületben egyébként már ekkor francia menekült hadifoglyokat és a német hadseregtől megszökött elzász-lotaringiai katonákat is bújattak.

December 20-án a Gestapo betört a követségi palotába és minden ott tartózkodó személyt, többek között a konzult is letartóztatta, illetve az értékek egy részét, és a követség levéltárát is elhurcolta. Nugues-Bourchat és több tucat társa először a Fő utcai börtönbe került, ahol már más francia állampolgárok is raboskodtak. Előző nap ugyanis egy áruló segítségével a Gestapo Pesten a marista szerzetesrend házából több rendtagot elhurcolt az ott bújtatott francia katonákkal együtt. Így többek között Albert Pfleger, a szerzetesek előjárója is ebbe a csoportba került. A franciákat egészen 1945. január 4-ig a Fő utcai börtönben tartották.

Rabok ide-oda

A fogházban már 1944. december végén a konzulon kívül ott raboskodott a francia légügyi attasé titkára, Alfred Krieger és felesége, illetve a francia katonai attasé helyettese, Roger Klein és hitvese is. A francia fogoly katonák előjárója Auguste Lavergne százados lett, akit szintén előállítottak a németek. A bombázások miatt

viszont a börtön megsérült, ezért néhány napra Pestre, az Országgyűlés épületébe vezényelték át a csoportot. Ellenben a Vörös Hadsereg előrenyomulása miatt végül visszakísérték őket Budára: 1945. január 10-én éjszaka állandó sortűz alatt kényszerítették ismét átkelésre a jeges Lánchídon az egyébként is már kimerült foglyokat. A csoportot a budai Várba az Országház utca 26-28-ban található hatalmas komplexumba vitték. Az ingatlant 1944 októberétől a Gestapo és a nyilaskeresztesek börtönként használták. Itt az

1867-től a Belügyminisztérium által használt épületegyüttes folyosóin és törökkori alapokon kialakított pincerendszerében helyezték el őket. A kimerítő menetelés, illetve a rendkívüli hideg miatt a franciák többsége betegen érkezett a túlzású, embertelen körülmények között itt fogvatartott magyar és lengyel rabok mellé.

Az ostrom növekvő intenzitása, illetve a Várba visszavonuló védekező német erők egyre súlyosabb ellátási gondjai még reménytelenebbé tették a pincerendszerbe és a Belügyminisztérium földszintjén összezsúfolt foglyok sorsát. Így 1945. január 23-án elhunyt Geneviève Britsche, a francia követség titkárnője. Ő egyedül maradt a férfi foglyokkal, a többi francia nőt ugyanis váratlanul szabadon engedték néhány nappal korábban, és a Fő utcai követség épületébe kísérték őket. Két további francia állampolgár hunyt el szintén január végén

Szomorú napok tanúja. Az Országgház utca 28-30. számú ingatlanegyüttes egykor és ma | Fotók: Fortepan/Kirilly Gergely és Kuthi Áron

A Hess András (XI. Ince pápa) tér 1945-ben.

Forrás: Archiv für Zeitgeschichte ETH Zürich/Agnes Hirschi

az itteni pincékben: egy, a német hadseregből dezertált francia katona, André Derret, illetve Pierre Paulin, a gödöllői premontrei iskola egykori lektora.

Váratlan fordulat

Várbeli börtönükből 1945. február 12-én sikerült kiszabadulnia a konzulnak és a még élő francia állampolgároknak. Nugues-Bourchat beszámolója szerint a belügyminisztériumi épületet ért bombatalálatok következtében kialakult tűz, és a hó, amiből tiszta vizet lehetett olvasztani, mentette meg a csoport jelentős részét egyrészt a fagyhaláltól, másrészt a szomjan halástól. A franciák kisebb csoportokban a Fő utcai követséghez vonszolták magukat, ahol a robbanás és tűz okozta pusztulás után megmaradt néhány használható szobában bújkáltak pár napig. Az SS egykori foglyai egy részét február 15-én a szovjet katonák hurcolták el váratlanul. Két napig szigorú őrizetben tartották, majd egy rövid kihallgatás után szabadon engedték őket. Az ötven éves Nugues-Bourchat olyan rossz egészségi állapotban volt, hogy a társai kézben vitték vissza a követség épületébe. A konzul mindezek ellenére hálát adhatott, mert a

következő napokban számos olyan hír érkezett, miszerint az ostromot túlélte, és a Gestapo által üldözött több francia katonát összeszedtek és kényszerszolgálatra hurcolták az oroszok. Többen közülük soha nem térhettek haza. Voltak azonban olyanok, akik ezekben a zavaros időkben visszaéléseket követtek el.

Egy Németországból menekült francia tiszt, Léon Wahl főhadnagy, akinek többrendbéli kétes ügylete volt már a németekkel is, 1945 február közepén francia zászlót szerezve lefoglalta néhány tettestársával a Dísz tér 12. szám alatti Edelsheim-Gyulai palotát, ahol 1918-ban Horthy Miklós kormányzó menyje is született, és megpróbált Franciaország képviselőjeként fellépni. Pénzért próbált többek között hamis dokumentumokat kiadni, de már áprilisban a félhivatalosan elismert francia De Gaulle-bizottságnak sikerült elérnie, hogy beszüntesse működését.

Az ostrom után hosszú hetekre, sőt hónapokra volt szükség, hogy a sokat szenvedett francia állampolgárok, követségi alkalmazottak, akik még számos, a megszálló szovjet hadsereg generálta incidensnek voltak tanúi vagy egyenesen áldozatai, különböző módokon el tudják hagyni Magyarországot. Moszkva egészen 1946-ig gátolta a diplomáciai kapcsolatok helyreállítását, és az érdekvédelem elé is akadályokat gördítettek. A katonákat Turán összegyűjtve kisebb csoportokban engedték ki az országból, míg több diplomata, köztük a katonai attasé is május végén tudott csak külföldre távozni. Nugues-Bourchat konzul pedig 1945 őszén utazhatott el Budapestről, maga mögött hagyva a magyar főváros ostroma alatt legsúlyosabb károkat szenvedett Várnegyed romjait.

*Fejérdy Gergely egyetemi oktató,
a Magyar Külügyi Intézet munkatársa*

**A Várnegyed szerkesztősége továbbra is várja
a Budapest 80 évvel ezelőtti ostromával
kapcsolatos kerületi beszámolókat.
Írja meg nekünk visszaemlékezését!
info@varnegyed.hu**

Ha nem lett volna tatárjárás, ma nincs budai Vár

Biológiai fegyvert is bevetettek a mongolok a várostromaik során

A történészek sose szokták ugyan feltenni a kérdést, hogy mi lett volna ha, de én most felteszem, és azt állítom, ha nem lett volna tatárjárás, akkor nem biztos, hogy ma itt ülnénk a budai Várban – ezzel az izgalmas felvetéssel indította mondandóját B. Szabó János a Kutatók Éjszakáján a BTM Vármúzeumban. Az 1241-es mongol invázió és Buda születése című előadásában a hadtörténész bemutatta, hogy a tatárjárásnak kulcsszerepe volt abban, hogy a magyarok csak a pusztító invázió hatására kezdték kiépíteni azt az erődöt, amit ma budai Várként ismerünk.

Az előzmények alapján nem tűnik úgy, hogy a középkori Magyar Királyság központjának éppen a Várhegyen kellene elhelyezkednie. A Kárpát-medencébe érkező magyarok ugyanis a mai Óbuda területén a korábbi ókori római telep maradványai körül építették ki a maguk

települését. A légiótáborból, katona- és polgárvárosból álló Aquincum közigazgatási egysége közel négyszáz évig állt, előbb Pannonia inferior központja, majd meghatározó városa volt a későrómai Valeria tartománynak. A rómaiak által emelt kőépületek, közművek – vízvezeték, amfiteátrumok – évszázadokig jól lát-

A budai Vár látképe Hunyadi Mátyás korában.
Hauszmann Alajos rekonstrukcióját
a mesterséges intelligencia
segítségével tettük élethűbbé
(Forrás: Hauszmann Alajos/Sora)

hatóak voltak és markánsan meghatározták a térség képét. Így nem is meglepő, hogy az ide érkező magyaroknak is Óbuda vált a központjává, ahol a mai Fő tér és a református templom térségében – többek között másodlagosan felhasznált római kövekből – egy négyzetes alaprajzú királyi kővárat is építettek.

A lovagvári mintákat követő, a maga nemében egyedülállónak számító épület a magyar királyok egyik fontos rezidenciájává vált. Leginkább a húsvéti időszakot töltötték itt, 1241-ben a mongol támadás előestéjén IV. Béla magyar király is az óbudai várban ünnepelte Krisztus feltámadását.

Am ahogy arra előadásában B. Szabó János felhívta a figyelmet, a tatárjárás az addig fennálló településszerkezetet drasztikusan átírta. Az 1227-ben elhunyt Dzsingisz kán alapította Mongol Birodalom a korszak legnagyobb és legfélelmetesebb államalakulatának számított. A Kelet-Európára támadó mongolok Kínában hadakozva elsajátították az erődített települések ostromát, többek között a kor legmodernebb hajítógépeit használva. E tudással felvértezve rettentő gyorsan és hatékonyan tudták elfoglalni a régió főleg fa-föld konstrukcióval megerősített városait. A Magyar Királyságtól keletre fekvő orosz fejedelemségekben egy-egy helyszínt átlagosan három nap alatt sikerült bevenniük.

(A mongolok találékonyágát jelzi, hogy a feljegyzések szerint hajítógépeikkel biológiai fegyvert is bevetettek: a genovaiak krími kolóniáját, Kaffát – ma Feodoszija – 1346-ban megostromló tatár, kipcsak erők pestises hullákat lövöldöztek be a falakon túlra – amely mutatóvány minden bizonnyal az egyik kiváló oka lehetett az 1347-53 közötti nagy európai pestisjárványnak.)

A Magyar Királyságra rontó mongolok a hazai hevenyészett erődítéseket is pillanatok alatt bevették, végigpusztítva a országot. Távozásuk után a Dalmáciába menekült, majd onnan visszatérő IV. Béla és emberei azt a tanulságot vonták le, hogy a tatárok ostromtechnikájának is vannak korlátai. Az általuk elfoglalni nem tudott magyarországi erősségek közül több, így Esztergom vagy Pannonhalma olyan kőerődítmények voltak, amelyek egy-egy magaslaton álltak.

Ezt felismerve indult el aztán IV. Béla (ur. 1235-1270) kővárépítési programja, amely célul tűzte ki a Magyar Királyság minél hatékonyabb védelmét egy esetleges újabb mongol invázióval szemben. Így kezdődött el a budai Vár kiépítése is. A területen korábban nem állt erődítmény; révhelyként működött Pesttel szemben, amelyet az oklevelek Kisebb Pestnek, néha Kelenföldnek, vagy Alhévíznek is hívtak.

Balogh Roland

Zrednai Jánostól Törőcsik Mariig

A Covináktól Törőcsik Mari fotóiig. Nem túl sok, ám annál változatosabb programot kínált az I. kerület a Kutatók Éjszakáján. A mintegy tíz program közül a Budapesti Történeti Múzeum szervezte a legtöbbet, így a tatárjárás mellett az érdeklődők benézhettek a múzeum régészeti raktárába is. A nemrég kiadott Budavár története kötet két szerkesztője, Papp Adrienn és Sudár Balázs a török kori források világába kalauzolt, míg Virágh Levente vezetésével megismerkedhettünk a Budavári Palota első évszázadaival. Az Országos Széchényi Könyvtár a Corvinák mint az antikvitás és a reneszánsz művészet médiumai címmel tartott előadása Zrednai (Vitéz) János és Hunyadi Mátyás gyűjteményeinek azon darabjait mutatta be, amelyek a reneszánsz jegyében megújuló művészet, elsősorban az építészet magyarországi meghonosodásáról tanúskodnak. A Mathias Corvinus Collegium szervezésében az MCC szegedi képzési központjának vezetője a hangok és a zene születés előtti és utáni szerepéről beszélt. Az Országos Színház-történeti Múzeum és Intézet kiállítás-megnyitót időzített az eseményre, ahol a család hagyatékából összeállított fotókiállítás a magyar filmtörténet egyik legnagyobb ikonjának, Törőcsik Marinak ritkán vagy éppen eddig még soha nem látott fotóiból tekinthettünk meg összeállítást.

(VN)

ŐSZ AZ IDŐ...

KÉZMŰVES TÁBOR

Természetes alapanyagok felhasználásával
és hagyományos technikák segítségével
készítünk játékokat, ékszereket.

Időpont: 2025. október 27–31., hétfőtől péntekig 9.00–16.00 óra között

Helyszín: Virág Benedek Ház (1013 Budapest, Döbrentei utca 9.)

Korosztály: 7–14 éves korig

Részvételi díj: 40.000 Ft

Részvételi díj I. kerületiek számára: 20.000 Ft

A tábor díja magában foglalja az anyagköltséget és az étkezés költségeit is, valamint 8.00–9.00 és 16.00–17.00 óra között ügyeletet biztosítunk.

Jelentkezni

2025. október 20-ig lehet

az info@budaipolgarikozosseg.hu e-mail címen
a férőhelyek számának erejéig.

TÁBORVEZETŐK

Jókainé Gombosi Beatrix
népi iparművész, népi játék
és kismesterségek oktatója

Markó Judit pedagógus,
népi játék és kismesterségek
oktatója

Szervező: Budai Polgári Község

Együttműködő partner: Budavári Községi Nonprofit Kft.

Zebrán és járdán is túrázhatunk

Turistaösvények vezetnek a város szívéen keresztül

Egy elszánt hátizsákos vándort, egy feketeöves természetjárót sohasem hozza zavarba, ha vízmosáson keresztül vagy vaslétrán át vezet az útja. Ahogy akkor sem esik kétségbe, ha egy város jön szembe. Mint például Budapest. Bármilyen hihetetlen, a Magyar Természetjáró Szövetség által kijelölt és fenntartott turistautakon haladva gyalogosan is átszelhetjük a fővárost. Persze az ember többnyire azért indul a természetbe, hogy tiszta levegőt szívjon, így aztán nem biztos, hogy legközelebbi kirándulásunk helyszínéül éppen Budapest belvárosát fogjuk választani.

Magyarországon 26 ezer kilométernyi jelzett turistautat tartanak nyilván. A természetjárók azonban ennél sokkal több utat járnak be kis hazánkban. A turistautak.hu lelkes önkéntesei már 181 ezer kilométernyi utat jelöltek be interaktív térképükön. Ezek között van az I. kerületet jó hosszan átszelő zöld jelzéses út is, amely a lehető leghosszabb szakaszon zöldövezetben halad, így összeköti a Gellérthegyet, a Tabánt, a Horváth-kertet és a Vérmezőt.

A Magyar Természetjáró Szövetség (MTSZ) által fenntartott turistajelzések – bármilyen meglepő – szigorú hierarchikus rendbe tagozódnak. A fő turistajelzések fehér alapon négy színűnek lehetnek: kék, piros, sárga és zöld. A kék országos szintű, a piros regionális jelentőségű, legalább egy tájegységen át vezető, a sárga és a zöld helyi fontosságú útvonalat jelöl. Az alacsonyabb rendűek közé tartoznak a leágazó jelzések, mint például a há-

romszög, a négyzet, a kör, a barlanghoz vezető, omega jel, és más egyéb jelzések.

Kerületünkbe „csak” egy zöld jelzéses útvonal jutott, ez városon belül indul és ott is ér véget, tehát valóban helyi fontossággal bír ez az ösvény. Viszont külön érdekessége, hogy a Tabánt észak felé elhagyva, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara előtti zebrán is áthalad, illetve a Horváth-kert után a Pauler utcában megy tovább. Itt a páros, fákkal tűzdelt oldalon kell mennünk, hogy hiba nélkül teljesítsük a zöld jelzés által kijelölt útvonalat, ezután a Vérmezőre kibukkanva megint felfedezhetjük a felfestést a fákon.

Az MTSZ tájékoztatása szerint az utat nem ők jelölték ki, de 1980-as évek második felében már biztos létezett, 2009-2010-ben meghosszabbították. Farkas Péter, a szövetség kommunikációs igazgatója úgy fogalmazott, azért van értelme nagyvárosokban a turistautaknak, mert az ilyen ösvények sokak számára könnyebben elérhetők, és a jelzéseik mentén kicsábíthatják a maguktól nehezebben útnak induló városiakat a természetbe. Mielőtt elhagyja Budapest beépített részeit, a Budai Zöld érinti a Gellért-hegyet, a Filozófusok kertjét, a Vérmezőt, a Kis-Sváb-hegyet, a Jókai-kertet, a Normafát, a Tündér- és Apáthy-sziklát, valamint a Hármashatár-hegyet, tehát olyan zöld területeket fűz fel, amelyek a budai oldal „tüdejeként” és rekreációs övezetként fontos szerepet játszanak abban, hogy a főváros élhetőbb, emberközelibb legyen.

Kuthi

Alakul a Honvéd Főparancsnokság

A Dísz téri Honvéd Főparancsnokság épülete látványos átalakuláson megy keresztül. A Színház utcai oldalon a kivitelező megkezdte a homlokzati vakolat felhordását, melynek összetételét és színárnyalatát kifejezetten a főparancsnokság számára fejlesztették ki a szakemberek. A burkolóanyag időtálló, kiválóan ellenáll az időjárás viszontagságainak, és hosszú távon is megőrzi színét. Mivel sem korabeli felvételek, sem eredeti minták nem maradtak fenn, a színárnyalat meghatározásánál arra törekedtek, hogy harmonikusan illeszkedjen a süttői mészkőből faragott homlokzati díszítőelemekhez, ugyanakkor finoman kiemelje azokat a vakolt homlokzatból. A középrizalit nyugati, rövid falszakaszán elkészült a kagylómintás szoborfülke, fölötte pedig a Szlavónia címerét tartalmazó díszítőelem is. A Dísz téri, északi épületrész leglátványosabb elemeinek – az oszlopsor és a timpanon – felhelyezését még az idei év folyamán elkezdik. A déli szárny földszintjén már befejezték a faragott kváderkövek beillesztését és az első mintaablak is a helyére került.

Várnegyed

Fotók: Tóth Tibor

Október 1-től a MOHU változtatott pár hulladékgyűjtési szabályon

A szemszállítás alapvető rendje nem módosult, de történtek fontos változások, elsősorban az építési törmelékkel összefüggésben. Ennek kapcsán néhány, már régebb óta érvényben lévő szabályt is érdemes felidézni.

Módosultak a szemszállítás egyes szabályai október 1-től, miután a MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. (MOHU) változtatott az általános szerződési feltételek (ÁSZF) néhány pontján. Bár egyelőre nincs olyan konkrét változás, amely a háztartási szemszállítás napi rendjét, díját vagy a kukák ürítésének rendszerét alapjaiban módosítaná, néhány részlet-szabályra nagyon is érdemes figyelni.

Nem csordulhat túl a kuka, le kell csukni a fedelét

Ez nem újdonság, de fontos, hogy a kuka fedele lezárt állapotban legyen, különben a túlcordult szemét többlethulladéknak minősül, és annak elszállítását külön szolgáltatásként kell igénybe venni (a gyűjtéséhez a területi szolgáltató az ingatlanhasználó költségére többlethulladékos zsákot biztosít). Amennyiben a gyűjtőedénybe építési törmelékot raknak, a koncessziós társaság akár szünetelteti is a hulladékszallítást.

Nem új szabály az sem, de a fentiekkel összefügg, hogy nem lehet túl nehéz a kuka, mérettől függ a súlykorlát. A kukába került hulladék súlya nem lehet több

- 60 literes edénynél 15 kilogrammnál,
- 80 literes edénynél 17 kilogrammnál,
- 120 literes edénynél 27 kilogrammnál,
- 240 literes edénynél 50 kilogrammnál
- 770 literes edénynél 175 kilogrammnál,
- 1100 literes edénynél 250 kilogrammnál.

Kinek kell fizetnie a törött kuka miatt? Régebbi szabály, hogy ha a kuka nem a szemszállító cég miatt válik használhatatlanná, akkor azt nyolc napon belül az ingatlanhasználónak kell javíttatnia vagy pótolnia, saját költségén. Ha továbbra is olyan állapotban van a kuka, ami miatt nem lehet elvinni a hulladékot, akkor a szemszállító cég nem is viszi el, viszont a szemszállítási díjat ugyanúgy kiszámlázza.

Új szabály: fizetni kell az építési törmelék lerakásáért

Új szabály lép életbe a hulladékudvaroknál. Jelenleg háztartási mennyiségben ingyen lehet leadni építési törmelékot, 2026. január 1-jétől azonban fizetni kell

érte. Meghatározzák bizonyos típusoknál azt is, hogy napi és éves szinten mennyit fogadnak be egy-egy ingatlanból: például naponta legfeljebb 4, évente maximum 16 gumiabroncs, naponta legfeljebb 150 kilogramm, évente maximum 600 kilogramm lom adható le.

Évente egyszer kötelező a lomtalanítás, de van, ami nem pakolható ki. A lomtalanítás tekintetében lényeges, hogy azt mindössze évente egyszer kell kötelezően biztosítani a szemszállító cégnek. Figyelni kell arra, hogy csak olyan, háztartásokban keletkező hulladék pakolható ki, amelyet a rendszeres szolgáltatás során nem visznek el, mivel nem fér be a kukába. Továbbra sem szállítanak el például építési törmelékot, elektromos és elektronikai hulladékot, illetve olyat, ami

- nehezebb 50 kilogrammnál,
- nagyobb 2 méternél.

Budapest esetében most pótló lomtalanítási napokat is meghirdettek bizonyos körzetekben, például Óbudán. A fentiek mellett a MOHU Általános Szerződési Feltételeiben pontosították a szerződő fél halálesetének bejelentésére vonatkozó szabályozást, felülvizsgálták a zöldhulladékgyűjtő zsák biztosításának részletszabályait és bevezették a mobil hulladékudvar fogalmát is.

-ambrus

Sok gyereket vonz a játék öröme

Kevesen szeretik annyira tisztán önmagában a játékot, mint a gyerekek. A kicsik arcán örökké ott csillog a megismerés vágya. Ebben a korban lehet igazán megszerettetni velük a mozgást, és az örömet, amit a sportolás közben kialakuló közösség jelenthet számukra. A hétfőn, kedden és csütörtökön a Czákó pályán edzést tartó Hősök SE pont ezt az önfeledt érzést hozza el a gyerekeknek. Könczey Zsolt és csapatának odaadó munkáját mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy edzésről edzésre egyre több gyerek érkezik focizni. Szülői szemmel külön könnyebbés, hogy nincsenek kötöttségek, mindenki akkor jön edzésre, amikor tud. Ha így haladnak, a három korosztály – a 2019 és előtte születettekből álló Pókember-, a 2017-2018-as Hulk- és a 2015-2016-os Vasember csapatok – lassan kinövik a pályát. Közben egyébként lejátszották az első hivatalos Hősök SE mérkőzéseket az MLSZ Bozsik tornán; először az U9-es Hulk csapat, majd az U7-es Pókember csapat is pályára lépett, ahol a srácok megmutatták, mit tanultak az edzéseken.

A Hősök SE a közelmúltban kötött együttműködési megállapodást a Budavári Önkormányzattal. Az egyesület a kerületi óvodákban is szervez foglalkozásokat, és várja azokat a gyerekeket, akik szívesen fociznának egy jót. Az edzések 16.30-tól kezdődnek.

Balogh Roland

Megtalálja a Várnegyedet online is:
varnegyed.hu
 facebook.com/varnegyed

Szárnnyaltak a Tabáni Sasok

A Tabáni Szent Sasok csapata nyerte a szeptember 20-án a Czákó utcai sportpályán megrendezett III. Budavári Rendvédelmi Sportnap labrarúgó-bajnokságát. A második helyen a Szent Anna Sördögök, a harmadikon a Budavári Polgárőrök csapata végzett. A bajnokság körmérkőzéses rendszerben zajlott kispályán 5+1-es csapatokkal, 12 perces félidővel. A gólkirály Balogh Norbert 10 góllal (Szent Anna Sördögök), a legjobb mezőnyjátékos Fábián Viktor (Budavári Polgárőrség), a legjobb kapus pedig Komonyi Alex (Budavári Polgárőrség) lett. A negyedik helyet az I. kerületi Rendőrkapitányság, az ötödiket a Budavári Rendészet focicsapata szerezte meg.

A rendezvényt Fazekas Csilla budavári alpolgármester, a rendezvény fővédnöke nyitotta meg, aki megköszönte Vecsey Andrásnak, a I. kerületi Közbiztonsági Közhasznú Közalapítvány elnökének a szervezést és a közösségért végzett áldozatos munkáját, amelyért nemrég a Budavárért Emlékérmet is átvehette. A bajnokságon szereplő két hölgynek az alpolgármester külön is gratulált.

A nyertes Tabáni Szent Sasok csapat különlegessége, hogy nagyobb részét egyetlen család tette ki, idén négy testvér játszott a pályán. A bajnokság vándorkupáját is ők vitték el. Ezt a díjat az a csapat viheti haza véglegesen, amelyik a bajnokságot háromszor megnyeri. (Mivel a rendvédelmi sportnapot most rendezték meg harmadszor, és tavaly nem a Sasoké volt a vándorkupa, az egyelőre nem dőlt el, kié lesz végleg.)

A sportnapon Mercedes tűzoltókocsijával bemutatkozott a Kosciuszko Tádé utcai Budavári Katasztrófavédelmi Őrs tűzoltó egysége, valamint toborzást tartott a Katasztrófavédelem és a Rendőrség is. Az eseményt az I. kerületi Közbiztonsági Közhasznú Közalapítvány, az I. kerületi Rendőrkapitányság, a Budai Fiatalok Lokálpatrióta Egyesülete és a Czákó utcai Sport- és Szabadidőközpont szervezte, a Budavári Német Nemzetiségi Önkormányzat támogatta. **Kuthi**

Minden korosztályt megmozgatott a sport | Fotók: Rényei Erna

Kössön eltartási szerződést a nyugodt évekért!

Megbízható anyagi háttérrel rendelkezem,
édesapám által rám hagyott örökséget fektetném életjáradéki, eltartási szerződésbe.
Hívjon bizalommal!
Budai Zsolt 0670/531-7778

Megszállottság és ördögűzés

Horrorfilmekben látunk ilyet, a valóság azonban néha elképesztőbb

Ha azt mondjuk, „ördögűzés”, szemeink előtt azonnal az ismert horrorfilmek képei jelennek meg: forgó fejű megszállott, hörgő hang, levitáló test. A műfaj annyira beette magát a popkultúrába, hogy hajlamosak vagyunk elhinni: mindez csupán hollywoodi túlzás. A Márai Sándor Községi Házban elhangzott előadásból azonban kiderült: az ördögűzés bizony nem a mozi-vásznon született, az az egyházi rítusok régről ismert, nagyon is valós gyakorlata.

Az „Ördögűzésről tudományosan” című előadásra akkora tömeg gyűlt össze, ami már önmagában jelzi, a misztikum és valóság határmezsgyéjén helyet foglaló, évezredekre visszatekintő téma a XXI. század emberét is igencsak foglalkoztatja.

Dr. Csanádi Viktor Holló hiedelemkutató, lelkipásztor, aki nem melleleg hívatásos ördögűző is, előadásának rögtön az elején leszögezte: az ördögűzés nem a középkor poros hagyatéka, hanem nagyon is mai gyakorlat. A Vatikán évente több ezer rituális kiűzést engedélyez, és Magyarországon is több száz ilyen eset történik. Nem egzotikus kultúrák folklórjáról van tehát szó, hanem a jelen mindennapjairól. Bár a filmekből így tűnhet, az ördögűzés valójában nem a katolikusok privilégiuma. Protestáns közösségekben is jelen van, csak sokszor „belső ügyként” kezelik, igyekeznek alkalmazását titokban tartani. Vannak viszont, akik nem leplezik. A nyilvánosság előtti leglátványosabb példát talán Kenneth Copeland, egy amerikai biznisz egyház prédikátora szolgáltatja, aki a televíziós közvetítésben próbálta kiűzni a „COVID-démont” a világból. Ez ugyan nem sikerült neki, de azonnal mém lett, mágikus megszólalása pedig a YouTube-legendáriumba is azonnal beírta a nevét.

Csanádi azt is hangsúlyozta: az ördögűzés nem veszélytelen szertartás. Kétévente szinte biztos, hogy halálos áldozattal jár valahol a világban. Ennél gyakoribbak a testi sérülések és a komoly lelki károk egy-egy beavatkozás során. Egy rosszul vezetett rítus könnyen tragédiába fordulhat.

Hogyan lesz valaki megszállott?

A központi kérdés, hogy mitől számít valaki ördögűzésre szorulóknak. Az előadó szerint a tünetek sokfélék lehetnek: a megszállott ismeretlen nyelven kezd beszélni, olyan titkokat tár fel, amelyeket nem tudhatna, vagy éppen emberfeletti erőt mutat. Máskor egyszerűen csak furcsán, ijesztően viselkedik, amire a családja nem talál magyarázatot. Jelenleg is vita van arról, hogy mindez pszichiátriai tünetnek vagy démoni hatásnak tekinthető-e. A pszichiáterek sokszor skizofréniát, disszociatív

Dr. Csanádi Viktor Holló a Márai Kultban | Fotó: Törő Balázs

személyiségzavart vagy epilepsziát diagnosztizálnak, míg a lelkészek lelki, spirituális magyarázatot adnak. „A jelenség létezik, az más kérdés, hogy miként értelmezzük” – emelte ki Csanádi.

A Biblia szerint Jézus tanítványai egyszerű módszerrel űzték démont: böjt, imádság, kézrátétel, Jézus nevében való parancsolás. Ehhez képest a mai gyakorlat sokkal gazdagabb eszköztárból válogat. A klasszikus kellékek között ott a feszület – de nem mindegy, milyen: a fém feszület hatásosabbnak számít. Ott a stóla, a szenteltvíz, a szentelt olaj, a só. De bizony olykor húsvéti sonka csontját is bevetik. A népi vallásosságából beszivárgó hatások további módszerekkel gazdagítják az eszköztárat. A megszállott kezébe szentképet nyomnak, követve annak hatásait. Másutt titokban szenteltvízből főzött kávéval itatják, és figyelik, a megszállott hogyan reagál.

Tudomány és rítus

A Vatikánban tanult ördögűzőknek külön felhívják a figyelmüket: ne lepődjenek meg, ha a megszállott jobban ismeri a rítust, mint ők. Sokan olvastak ugyanis közülük e tárgy körében, így tudják, mikor kell hörögni, káromkodni vagy hányni.

A katolikus egyház az utóbbi évtizedekben igyekezett tudományosabb alapokra helyezni a gyakorlatot. Az eljárás hivatalosan a *Rituale Romanum* előírásait követi, mégis sokszor keveredik a gyakorlat a népi vallásosság eszköztárával. Az előadó beszélt arról is, hogy a katolikus gyakorlat egyre inkább „tudományos” módszerekkel egészül ki. A domonkos szerzetesek például az ördögűzés során a kiöklendezett gyomortartalmat, illetve az abban lévő anyagmaradványokat elemzik mikroszkóp alatt. Ezek formájából következtetnek arra, hogy milyen démon rontotta meg, vagy ki küldte rá a gonoszt a megszállottra.

Groteszk esetek

A közönség a megtörtént esetekre is kíváncsi volt, Csanádi pedig nem fukarkodott a példákkal. Ötezer éve, de még a középkorban is azt feltételezték, hogy a démonok esznek. Mint a szivacs, felszívják a nedvességet a környezetükben és a testükben hasznosítják belőle azokat az elemeket, amikre szükségük van. Azt is gondolták, hogy a démonoknak van nemi élete. Sőt, nemi szerveik is vannak, persze másmilyen, mint az embereké, de abból is magukat termelik ki, apró állatkákat nemzenek. Voltak, akik úgy gondolták, hogy egy jó hasmenéssel meg lehet szabadulni a démonoktól, ezért a megszállottakat hosszasan purgálták, amibe aztán sokan bele is haltak.

1726-ban Csíkszentgyörgyön egy plébános egy aszszonynál végzett ördögűzést. A kezdeti imák után kifejezetten ízletes ételt adott neki, majd elkísérte az árnyékszékre, ahol az ürüléket vizsgálta, hogy vajon vele együtt a gonosz is távozott-e. Az ördögűzés részeként végül szexuális kapcsolatot is létesített vele. Az asszony teherbe esett, de a papot csak annyiban marasztalták el, hogy nem a szabályok szerint végezte a beavatkozást.

Egy 1974-ben történt eset egészen tragikus fordulatot vett. Egy hentes Nagy-Britanniában (Michael Taylornak hívták) megcsalta a feleségét, és a gyülekezet előtt azal védekezett, hogy démoni megszállás miatt történt ez. Összehívták a legjobb ördögűzőket, akik egy éjszakan át űzték belőle az ördögöt. Miután negyvenet kiűzték belőle hazaküldték, de azt észlelték, hogy még három maradt benne: az erőszak, a gyilkosság és az örület. Miután a férfi hazament, pusztá kézzel megölte a feleségét, kitépte a szemét meg a nyelvét, részben letépte az arcát, és megfojtotta a kutyájukat, utána az utcán meztelenül véresen bolyongva találták meg, majd letartóztatták. Végül összesen négy év kényszergyógykezelést kapott.

Bujkáló démonok

És ott van az egykori Mezopotámia esete is, ahol úgy gondolták, a megszállott levizelése biztos módszer a démon kiűzésére. A kereszténység ezt a tradíciót finomította át szenteltvízzel meghintésre.

Az újprotestáns gyülekezetekben nem ritka, hogy a vasárnapi istentiszteletet démonűző szeánsszal zárják. A hívekből ilyenkor kiűzik a „lustaság démonát”, a „falánkság démonát” vagy a „harag démonát”. Ez azonban – figyelmeztetett Csanádi – súlyos következményekkel járhat. Ha minden bűnünket a démonokra kenjük, megszűnik a személyes felelősség. Így lesz a mértéktelen evésből a „falánkság démona”, a hűtlenségből pedig „szexuális démon”, és máris kényelmesen kibújhatunk a lelkiismeret szorításából.

Csanádi Viktor arra is felhívta a figyelmet, hogy a megszállott viselkedése lehet őszinte pszichés reakció, de lehet tudatos szerepjáték is. A közösség pedig hajlamos mindezt megerősíteni: amit látni szeretne, azt látja.

Az est végére világossá vált: az ördögűzés nem pusztán folklór, nem is csupán vallási ceremónia. Olyan emberi szükségletet érint, amely újra és újra megjelenik, kultúrától, kortól függetlenül. Bár Csanádi Viktor maga nem látott plafonon mászó megszállottat, annál több hátforgató és olykor egészen abszurd fordulatnak volt tanúja. „Ördögűzés mindig volt, és mindig lesz” – zárta gondolatait.

Ambrus Balázs

Cikkünk illusztrációi soha nem létezett festmények, azokat a mesterséges intelligencia segítségével hoztuk létre

Csillagok Napja a Czakón

Jótekonysági családi eseményt rendezett az Egyszülős Központ a Czákó utcai Sport- és Rendezvényközpontban azzal a céllal, hogy felhívja a figyelmet a sérült gyermeküket egyedül nevelő szülőkre, családokra. A szeptember végi szabadtéri esemény legmeghatóbb pillanatát Kovács Cintia és Kovács Dzszenifer adták, akik a Varázsceruza Program – Hagyj nyomot a világban fogyatékosügyi tehetségprogram felfedezettjei, Pásztor Anna, az Anna and the Barbies együttes énekesének mentorálásával. Tehetségük, bátorságuk és színpadi jelenlétük mindenkit lenyűgözött. Cintia és Dzszenifer megmutatták, hogy a művészet és az önkifejezés valódi ereje határok nélküli, és mindenki számára példát adhatnak kitartásból, ösztönzésből és hitből. Az eseményen részt vett Nagy Anna, az Egyszülős Központ vezetője, a gyerekeket változatos programok, valamint az Alma együttes koncertje várta. A Budavári Önkormányzat szeptemberben kötött együttműködési megállapodást az Egyedülálló Szülők Klubja Alapítvánnyal, hogy hosszú távon is erősítse az egyszülős családokat segítő munkát a kerületben.

Várnegyed

Forrás: Egyszülős Központ

VIRÁGOS BUDAVÁR

2025. OKTÓBER ELEJÉTŐL A KÉSZLET EREJÉIG

Elkészült a Vadvirágos Budavár magkeverék őshonos magyar virágokkal! A Budavári Önkormányzat egy csomag virágmagot biztosít térítésmentesen minden I. kerületi lakos részére, akik lakcímkártya bemutatásával vehetik át a magkeveréket.

HELYSZÍNEK, NYITVATARTÁSI IDŐBEN:

KAPISZTRÁN TÉR 1., Városháza
ISKOLA UTCA 16., Városüzemeltetési Kft.
ügyfélszolgálat

A regisztráció a regisztracio.budavar.hu weboldalon keresztül történik.

Ültessünk közösen
egy virágosabb,
élhetőbb kerületért!

Programajánló

Október 15., szerda, 18.30

Történelmi szerepe mellett hogyan lett és maradt sokak otthona a Várnegyed és környéke? Ezt a kérdést járja körül a Bástyakör most induló sorozatának első beszélgetése. Vendég: Hatos Pál történész. A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Jelentkezés: est@bastyakor.hu. Helyszín: Borsos Miklós emléklakás, Uri utca 6.

Október 18., szombat, 19 óra

Hagyományok Háza, táncház kezdőknek és haladóknak. Kalotaszegi táncház. Helyszín: Corvin tér 8.

Október 21., kedd, 18 óra

„Két pogány közt egy hazáért.” Mindszenty József emlékezete. Az 50 éve elhunyt bíboros életéről szóló könyv bemutatója. Előadó: Tarics Péter újságíró, a kötet szerzője. Helyszín: BGA Zrt. Székháza, Gellérthegy u. 30-32.

Október 28., kedd, 11 óra

A hónap könyve: Stefan Gates: Cicológia – A macskák furcsa és fantasztikus tudománya. Előadó: Závorszky-Simon Márton. Helyszín: MgMK Mezőgazdasági Könyvtár.

Október 30., csütörtök, 17 óra

Könyvtári könyvműhely. Igényes papír és bőr alapanyagokból készülnek egyedi, díszes könyvecskék. Vezeti: Vincze Petronella restaurátor, bőrműves. Részvételi díj: 800 Ft. Olvasójegy felmutatásával ingyenes. Helyszín: MgMK Mezőgazdasági Könyvtár, Attila út 93.

A nemzet özvegyének szenvedései

Zichy Antónia a végsőig reménykedett, hogy férje, Batthyány kegyelmet kap

A Tony – Szeressétek egymást, tiszteljétek Atyátok emlékét című előadással tisztelgett az 1848-49-es szabadságharc aradi vértanúi előtt a Márai Sándor Múvelődési Ház. A darab gróf Batthyány Lajosné Zichy Antónia visszaemlékezései alapján mutatja be a forradalom első kormányfőjének, Batthyány Lajosnak a fogsága és halála között eltelt kínzó hónapokat.

Tollár Mónika rendezése erősen női darab, fókuszában a Horváth Lili alakította gróf Zichy Antónia alakja áll, az ő rettegése, hite, ereje és szerelme viszi végig a drámát. Mellette a Jászberényi Gábor által megszemélyesített Batthyány csupán percekre kerül a színpadra, időnként a nézőtér soraiból,

hol pedig a színpad bal sarkából bukkan elő a fogságba került államférfi.

A darab alapjául a pár fennmaradt levelei és kéziratok szolgáltak, amelyeket Batthyány Lajos emlékezete címmel még a 2008-as ünnepi könyvhéten mutattak be. Zichy Antónia visszaemlékezéseit gyerekeinek vetette papírra. Az eseményeket a feleség szemszögéből mutatja be 1849 januárjától a volt miniszterelnök október 6-i kivégzéséig.

„Ezen gyászos nap a szívembe egy mély sebet ejtett, mely azóta sohasem hegedett be, és ha családom és barátaim körében jól is éreztem magamat, víg is voltam, nem múlt el egy nap sem, melyben nem emlékeztem volna azon óráról, amely engem özvegygé, és titeket árvákká tett, és azon fájdalmas Lajos fogsága alatti időről, melyeket itt ezen lapokban részletesen írtam le” – írta gyerekeinek az özvegy, akinek időskori alakját a színdarabban Tordai Teri idézi meg. Zichy Antónia 1888-as haláláig gyászolta férjét, és kérése szerint Batthyány leveleivel együtt temették el.

Szilléry Éva

Fotó: Roboz Ágnes

Tudatos örömkeresés és a spontaneitás

Szirtes János Örömfestészet című tárlata után, ahhoz kapcsolódva október elsején a művész tanítványainak nyílt kiállítása, amely az örömet és annak kiváltó okait vizsgálja. Az Ingotag öröm kiállítói installációkon keresztül mutatnak rá egy-egy személyes vagy összetársadalmi jelenségre. A tárlat címe a 17. századi filozófusnak, Spinozának az Etika című művében szereplő „inconstans laetitia”, vagyis az ingotag öröm kifejezésére utal. Arra az érzelmi állapotra, amikor az érzés nem belső, mély meggyőződésből, hanem külső körülmény hatására születik, ezért könnyen el is illanhat. A bemutatott alkotások különböző módon teszik maivá a spinozai gondolatot.

Nagyon tipikus mai jelenségre tapint rá a Recept című videóinstalláció. Kőrösi László frissen végzett iparművész egy ideális reggel koreográfiáját játszatta el három különböző emberrel, amelyet paralel filmekként követ-

hetünk a falon. A tökéletes reggel része a meditáció, az avokádós pirítás, a reggeli tánc, vagy ritmusos mozgás. A három alany abban egyezik, hogy kivétel nélkül unott, kényszeredett arccal csinálja végig a reggeli rutint. Kőrösi szellemesen leplezi le a napjaink sulykolta kötelező boldogság keresését, és túlpontosan rámutat arra, hogy a tervezettség korában elvész a spontaneitás.

Kis Boglárka Disztingvál című munkája már sokkal személyesebb. Az alkotó a transzgenerációs emlékezetet és a megtisztulást helyezi a fókuszba, a folyamatot pedig saját testén keresztül viszi végig a videón. A harmadik alkotás W. Horváth Tiboré, aki 2015-ben végzett Szirtes János és Tasnádi József osztályában. A Kusti-nye című munka az egy helyben szörfözés paradox élményét járja körül. A kiállítás november 8-ig tekinthető meg a Krisztina körüti Tér-kép Galériában.

-szilléry

Clark Ádám és a koronaőrök

Kevés markánsabb példáját látjuk annak, hogy mekkora pusztítást végzett Budapest második világháborús ostroma, mint ami a krisztinavárosi Kosciuskó Tádé utcával történt. A Déli pályaudvartól egészen a Mészáros utcáig húzódó terület történetét üszkös sebként szeli ketté a nagy világégés. Az utca 1948-ig a Koronaőr nevet viselte, miután a Mária Terézia által létrehozott koronaőrségnek 1830-ban itt alakítottak ki helyőrségi laktanyát a Mészáros utca sarkán álló Angolkisasszony rendházból. Előbb Kronwacht Gasse, majd 1874-től magyarosítva Koronaőr utca. Egy 1916-os lakcímtábla szerint a laktanya újra iskolaként funkcionált, a feljegyzésben az olvasható, az „I. ker. községi polgári leányiskola” működött ott, a koronaőrök ugyanis felkerültek a Váralja utcába.

Ezen a helyen egykor impozáns villák sorakoztak egymás után. Többek között itt állt a Lánchíd skót mérnökének, Clark Ádámnak a komfortos lakóháza is. Az épületbe – amit maga a jeles szakember tervezett – Clark már nem költözhetett be, mert 1866. június végén, 55 éves korában annak teljes elkészülte előtt ragadta el a tüdőbaj. A villát így a 29 éves özvegye, Áldásy Mária és Clarkkal közös három gyermekük vehették birtokba.

A második világháború előtt az utcában lakott az Isztambulból származó szefárd zsidó Camhi család is. A perzsa szőnyegetek és cipőket áruló Avram Camhi és felesége, Vida Behar még a századfordulón érkezett Budapestre, majd 1933-ban költözött a 6. szám alatti épületbe. A házaspárnak két fia született, 1911-ben Sámuel, majd 1916-ban József. Előbbi 25 éves korában elhunyt. Az 1944-es német megszállás után az SS feldúlta otthonukat, és még az ostrom előtt megpróbálták letartóztatni az egész családot, akiknek sikerült elkerülniük a deportálást. A háború után, 1947-ben József, a felesége, Hirtenstein Veronika az Egyesült Államokba emigráltak az egy éves János fiúkkal – előbb New Yorkban, majd Floridában éltek. Avram és Vida Magyarországon maradt; Vida 1975-ben, Avram egy évvel később halt meg, utóbbi 95 éves volt már ekkor.

Budapest ostroma a Déli pályaudvar közelsége miatt letarolta a területet. A Clark villát 1945 januárjában érte komoly bombatalálat, ami oly mértékben romba döntötte, hogy a háborút követően le kellett bontani. Erre a sorsra jutott számos további épület, az egykori koronaőr laktanya is megsérült. A Camhi család Art deco stílusban épült lakóházának homlokzatán a golyónyomok még ma is látszanak. Megúsza viszont a nagyobb károkat az utcában álló tűzoltó laktanya. Az eredetileg istállót is magában foglaló eklektikus épületet 1891-ben emelték; az elmúlt 130 évben többször is korszerűsítették, a két szerállást háromra bővítették. A Kosciuskó Tádé utca 5. szám alatt lévő épületben ma a Budavári Katasztrófavédelmi Őrs tűzoltói teljesítenek szolgálatot.

Az utcát 1948-ban keresztelték át és nevezték el a kalandos életű, lengyel származású Tadeusz Kościuskóról (1746-1817). A nemzeti hősként tisztelt tábornok nemcsak saját hazáját akarta megmenteni az – 1795-re megvalósuló – orosz, porosz és osztrák bekebelezéstől, de az amerikai polgárháborúban is elévülhetetlen érdemeket szerzett.

Körtvélyesi Csörsz

Fotó: Vadnai Szabolcs

Cukrászda, fodrászat és közösségi tér is nyílik

Tizenhét üresen álló, nem lakás célú helyiség hasznosítására érkezett pályázatot bírált el az önkormányzat. A tervek szerint kávézó, cukrászda, könyvesbolt, galéria, műterem, kulturális közösségi tér, pilates stúdió, csomagátvételi pont, valamint fodrászat és kutyakozmetika is nyílik ezeken a helyeken. Az önkormányzat még nyáron írt ki hasznosítási pályázatot 32 üres ingatlanra, most tizenhét vállalkozás kap lehetőséget arra, hogy ezekben a nagyobb részt utcára nyíló bérleményekben folytassa tevékenységét. Ez nemcsak új szolgáltatásokat, hanem új munkahelyeket is jelent, valamint havonta több mint 3 millió, éves szinten közel 40 millió forint bevételt az önkormányzatnak.

-kuthi

Notórius közszeméremértőt fogott a rendőrség

Két esetben is intézkednie kellett szeptemberben a kerületi rendőröknek közszeméremértés miatt egy idősebb férfivel szemben – tájékoztatta lapunkat az I. Kerületi Rendőrkapitányság. Az esetről Varga Dániel önkormányzati képviselő is beszámolt a közösségi oldalán. A nyilvános önkielégítést végző férfit első körben őrizetbe vették és bűnügyi felügyelet alá helyezték, ám mikor egy héttel később ugyanilyen cselekmény miatt ismét intézkedés alá vonták a Batthyány tér közelében, a bíróság elrendelte a letartóztatását, és kérvényezték, hogy kerüljön egy hónapra az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetbe. A férfi ellen volt és jelenleg is folyamatban van eljárás hasonló ügy miatt.

Kérdésünkre Barabás Csaba rendőr őrnagy elmondta, kevesebb atrocitásról kapnak bejelentést a Batthyány tér környékéről, mióta ott is fokozottabb ellenőrzéseket tartanak a Budavári Rendészettel közösen. Amennyiben egyébként valaki közszeméremértő cselekményt észlel, a rendőrség arra kér mindenkit, hívja a 112-es segélyhívószámot.

-balogh

Új háziorvos a kerületben

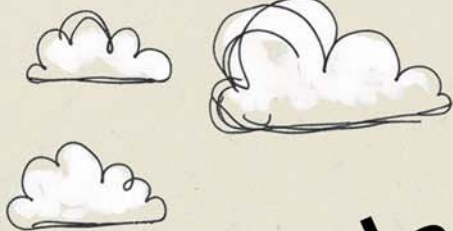
Dr. Tóth József háziorvos szeptember 1-jével kezdte meg szolgálatát Budavár 13. felnőtt háziorvosi körzetében. Az elhivatott és szakember több mint 25 éves tapasztalattal rendelkezik, rendelési időben átlagosan 25–30 beteget fogad az Attila út 63. alatt. Rendelési idő: H., Sze.: 8-12 óra, K., Cs.: 15-19 óra, P.: változó. Sok sikert kívánunk munkájához! A körzethez tartozó utcajegyzék, valamint az összes háziorvosi rendelési idő megtalálható a www.marosrendelo.hu oldalon.

VÁR ANTİK

Arany, ezüst régiségek
felvásárlása
osztrák áron

I. kerület, Mészáros utca 6.
Tel.: 06-20/800-5211

Budavári Hagyományos programok

Október 25.

Tökfaragás

December 06.

Mikulás váró program –
adventi koszorú készítés

November 08.

Márton napi
lámpás készítés

December 20.

Karácsonyfadísz
& mézeskalács készítés

Helyszín:

Országház utca 10.,
Budavári Kisterem

Programok ideje:

Szombatonként
15:00 és 18:00
között

Regisztráció:

A részvétel ingyenes,
de regisztrációhoz kötött.

Az idős kor lehetőség arra, hogy más szemszögből tekintsünk életünkre. Mint ahogy Mária Magdolna-toronyból is új nézőpontból szemlélhető a Vár, a kerület. A Szeretet Klub következő programja november 7-én éppen ebbe a látványosságba vezet. | Fotók: Tóth Tibor

Megtartó közösség a Szeretet Klub

Változatos kulturális-művészeti programokat kínál a szépkorúak számára a 2023 novemberében alakult, és a MáraiKult koordinálásában működő Szeretet Klub. Annak idején legelső alkalommal Orbán Bori, Pánczél Kristóf és Kelecsényi László előadóművészek Karády-csokrárt hallhatták és láthatták a klubtagok. Ám az előadóknak annyira nagy sikere volt, hogy visszajáró vendégekké váltak, így idén október 17-én újfent eljönnek Sanzon meg minden más című produkciójukkal. Maga a klub is olyan népszerű lett, hogy 2024 novemberétől már nemcsak havi egyszer, hanem kéthetente összejönnek az időskorú klubtagok.

A programok nagyon változatosak, amelyek egy része interaktív, bevonó, esetenként közös alkotást is lehetővé tesz (memóriajátékok, mézeskalács-, illetve karácsonyi asztaldísz-készítő workshopok, stb.) A több mint hetven tagot számláló klub életében fontosak a külső helyszíni programok is, mint például múzeumok, galériák vezetett meglátogatása, valamint a csoport fizikai állapotának megfelelő kirándulások (pl. a Budakeszi Arborétum) és a környéki séták (Tabán, Halászbástya).

„Nagyon erős a klub megtartó, közösségteremtő ereje, a tagok sokat beszélgetnek egymással, amely láthatóan nagy örömeinkre a klubon kívül is folytatódik. Az is tapasztalható, hogy a tagok nagyon szeretik, illetőleg mindig nagyon várják a soron következő foglalkozásokat. Az újonnan érkezők is alapvetően ezzel a meleg, befogadó attitűddel találkozhatnak, amit már sokan

vissza is jeleztek nekünk. Kicsit szív- és lélekközösség a mienk, nagyon találó a Szeretet Klub név” – foglalja össze Kellner Balázs, a klub szervezője.

A Szeretet Klub tehát nem más, mint találkozási, szórakozási, művelődési lehetőség, valamint kikapcsolódási forma azok számára, akik megfelelnek két feltételnek: nyugdíjasok és I. kerületi lakcímkártyával rendelkeznek. Éves költsége a klubnak a jelképes 1000 Ft, amit a MáraiKult utcafronti irodájában, a Krisztina körút 73-ban lehet befizetni. A tagság mindig az adott tárgyév december 31-ig érvényes, névre szóló, nem fényképes tagsági igazolvány kiállításával jár (ezt nem kell megújítani, egyszeri). A tagság a Szeretet Klub minden programjára ingyenes belépést biztosít, de más, a MáraiKult által szervezett eseményre nem érvényes.

Várnegyed

REJTVÉNY

A megfejtés Faludy György Október 6. című versének két sora													
1.		TÖREKVÉS, TREND	BOKA ELLENFELE (FERI)		NÉMET VÁROS		HEGYESRE FARAGOTT ARASZNYI FADARAB		ILYEN PÓK IS VAN		MIHELYT		😊
			LABORA- TÓRIUMI EDÉNY		A KÖZEPÉN NÉZTE!		3.		A TÖBBES SZÁM JELE		A RÉNIUM VEGYJELE		
2.													
VAKMERŐ- SÉG													
↩									MARCO ..., NÉMET LABDARÚGÓ	▶			
TANÚHEGY CELLDÖMÖLK KÖZELÉBEN	▶			KUGLI	▶				KÉRDŐ SZÓCSKA	▶	HELYES NÉV	▶	
PÁRATLAN ZENTE!	▶			HIBÁSAN JEGYEZ LE	KICSIT BÁNJA!	▶		ÁTALVETŐ, TARISZNYA	▶				
STÍLUS ANGOLUL								PUSKA HANGJA					
↩					GYEPLŐ, NÉPIESEN		KÉSZÜLJÖN A VERSENYRE!	▶					A BERETTYÓ MELLÉK- FOLYÓJA
HELYES NÉV	▶	EGYLET TAGJAI	▶				A JÓD ÉS AZ URÁN VEGYJELE	▶	A TELLÜR VEGYJELE	▶		ÉREZNI KEZD!	▶
TIBETI MITOLÓGIAI ÁLAK		RANGJELZŐ SZÓ					CSONT LATINUL		UGYANOTT, RÖVIDEN			KERESZTÜL	
↩			TOLLNOK	▶			UTCA, FRANCIÁUL	▶			ELLENÉRTÉK	▶	
			IDEGEN BETŰ				UGYANI!				ÚT ELEJE!		
😊	↩												😊

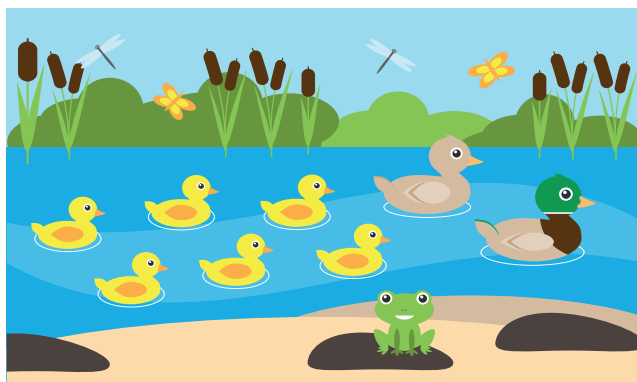
BUDAI VÁR — GELLÉRTHEGY — KRISZTINAVÁROS — TABÁN — VÍZVÁROS VÁRNEGYED

A BUDAPEST I. KERÜLET
BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Kiadó: Budavári Községi Nonprofit Kft.
Szerkesztőség: 1016 Budapest, Krisztina krt. 73.
Telefon: +36-20/433-8222
Írjon nekünk: info@varnegyed.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@varnegyed.hu
ISSN 2060-6303

Főszerkesztő: Kuthi Áron
Munkatársak: Ambrus Balázs, Balogh Roland, Szilléry Éva
Fotó: Rényi Ernő, Tóth Tibor, Törő Balázs, Vadnai Szabolcs
Címlapfotó: Vadnai Szabolcs
Arculat: Tóth Andrej
Nyomdai előkészítés: Crood Comp
Nyomda: Mediaworks Hungary Zrt.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!
Minden jog fenntartva! A lapban megjelenő fizetett hirde-
tések valóságtartalmáért felelősséget nem vállalunk!
Megjelenik 16 000 példányban.

10 APRÓ KÜLÖNBSÉG

Budavári kulturális ajánló

2025. október 16. – november 7.

Jegyek minden programra a www.maraikult.hu oldalon és az alábbi intézményekben
a program előtt egy órával, pénztári nyitvatartási időben kaphatók.

Jegypénztár: 1016 Budapest, Krisztina körút 73.

Nyitvatartás: hétfő-csütörtök: 10.00-17.00, péntek: 10.00-15.00.

Jókai Anna Salon: szerdánként 10.00-18.00 óráig, valamint programok előtt 1 órával.

I. kerületi lakosok a megjelölt programokra kedvezményes jegyet válthatnak.

Rendezvényeinken kép- és hangfelvétel készülhet, melyet weboldalunkon és közösségi média felületeinken felhasználhatunk. A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

Márai Sándor Művelődési Ház – MáraiKult

OKTÓBER 17., PÉNTEK, 14.00

A sanzon meg minden más

– Orbán Bori és Pánczél Kristóf duettje

Szeretet Klub

Orbán Bori és Pánczél Kristóf az Etűd Konzervatórium-ban ismerkedtek meg, ahol Kristóf klasszikus éneket és hangképzést tanított Borinak. Ekkor merült fel bennük a közös munka lehetősége. Azóta már számos TV műsor-ban és rendezvényen szerepeltek határon innen és túl.

A Sanzon meg minden más című est folyamán francia és magyar sanzonok, régi olasz slágerek hangzanak el.

Belépés kizárólag a Szeretet Klub tagjainak.

Klubtagsággal kapcsolatos információ:

kellner.balazs@maraikult.hu

1013 Budapest, Krisztina tér 1.

Nyitvatartás:

hétfő–péntek: 9.00–21.00,

továbbá az aktuális

programokhoz igazodóan

OKTÓBER 17., PÉNTEK, 19.00

Egy korty balkán – a T'Rakija együttes táncháza

Táncra fel! A T'Rakija együttes repertoárja a Balkán nagy részének zenei világát mutatja be; az autentikus népzene irányvonalát követi, melyet személyes gyűjtések felhasználásával és egyedi ötletekkel gazdagítva ad elő a zenekar. Az eredeti népi hangszerek garantáltan valódi balkáni hangulatot teremtenek.

A zenekar tagjai: **Mag Tünde** (kaval, furulyák, ének),

Szick Edit (hegedű), **Deli Piroska** (brácsstambura,

ének), **Horváth Edit** (basszusgitár), **Bonczó Emese**

(tapan, derbuka)

Belépőjegy: 1500 Ft

OKTÓBER 18., SZOMBAT, 11.00

Szelemcsütörtök, dobszerda

A Klárisok zenekar koncertje – Csemeteátrum

Korosztály: 3+

A Klárisok a népmesék bölcsességét, a közös játék és zenélés örömét, a gyermekpszichodráma és a mese-terápia elemeit ötvözi. A zenészek közös énekléssel, játékkal, a gyerekekkel együtt alkotják meg a mesét. A sárkány legyőzésével a bátor legények kiszabadíthatják a szépséges királynőket és együtt vehetünk részt a hét országra szóló lakodalmon.

A zenekar tagjai: **Korzenszky Klára** (ének), **Buzás Attila** (koboz, saz, csellótambura), **Eredics Dávid** (szaxofon, tambura, kaval, klarinét, furulya), **Porteleki Áron** (brácsa, derbuka, tapan)

Belépőjegy: 2000 Ft, 3 éves kor alatt ingyenes, gyerekeknek és I. kerületi lakosoknak 1000 Ft

Klárisok zenekar

OKTÓBER 21., KEDD, 19.00

Kvízre fel! Téma: filmek

Gondolkodás nélkül meg tudod mondani, melyik film áll az IMDb-toplista legelején? Mindig lesed, milyen új filmek érkeznek a mozikba? Szeretsz egyedül vagy többedmagaddal, egy hosszú nap után egy jó filmmel lazítani? Ha a válasz bármelyik kérdésre igen, akkor várunk filmes kvízestünkre a Quizlanddel közös szervezésében!

Csapatlétszám: 2-5 fő

Belépőjegy: 1000 Ft. A férőhelyek száma korlátozott.

OKTÓBER 29., SZERDA, 18.00

Budai sorsok: Méhely Mária és Hunfalvy János élettörténete 2.0

Géra Eleonóra habilitált egyetemi docensnek, az MTA doktorának előadásán Méhely Mária, a tehetséges, szabadságra vágyó művésznő és Hunfalvy János, a neves tudós élete elevenedik meg. Küzdelmek, döntések és sorsfordulók a budai polgári világ árnyékában – történetek, melyek ma is erősen hatnak.

Belépőjegy: 1500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

Tápai Dóra

NOVEMBER 5., SZERDA, 19.00

Ünnepek és jeles napok

Márai hangoskönyv 3. tétel

Ahogy a zene nyelvén mondják: a 3. tétel következik a „zenélő hangoskönyv” sorozatból **Tápai Dóra** zenepe-dagógussal.

Márai Sándor gondolatait idézzük meg az ünnepekről, jeles napokról és azok jelentőségéről az Ajándék az élet című mű alapján. Szó lesz a karácsonyról, a húsvétról és a mindennapi élet ünnepeiről. Aki részt vett már Tápai Dóra előadásán, az tudhatja, hogy nemcsak elragadó személyisége, hanem az előadások zenével, vetítéssel és nem egyszer humoros történetekkel fűszerezett stílusa is magával ragadja, elvarázsolja az embert.

Belépőjegy: 3500 Ft. Elővételen: 3000 Ft

NOVEMBER 6., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Márai és én

Pszichológiai útmutató Márai Sándor gondolataihoz

Milyen kapcsolat van jellemünk és testünk között? Hogyan élhetünk harmóniában testünkkel? Mennyire hat ránk a személyiségünk? Sorozatunkban ezekre a kérdésekre *Márai Sándor Füveskönyve* és egy neves pszichológus segítségével keresünk választ. Egy különleges beszélgetéssorozat, amely olyan kérdéseket is feltesz, amiket magunknak sem merünk.

A beszélgetéssorozat vendége: **Tari Annamária** klinikai szakpszichológus.

Beszélgetőtárs: **Erhardt Ágoston** televíziós műsorvezető, mentálhigiénés szakember.

Belépőjegy elővételen: 2000 Ft

Belépőjegy: 3500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1500 Ft

Tari Annamária

Erhardt Ágoston

NOVEMBER 7., PÉNTEK, 13.00

Budavári kilátások – Séta a Halászbástyától a Mária Magdolna-toronyig

Indulás: 13.00-kor a Márai Sándor Művelődési Ház aulájából.

Sétánk a mesébe illő Halászbástyánál indul, ahonnan lélegzetelállító látkép nyílik a városra. Felelevenítjük a bástya titkait, a középkori várfalak és a Budavári Nagyboldogasszony templom történetét. Innen elsétálunk a XIII. századi Mária Magdolna-toronyhoz, amely a budai Várnegyed egyik legrégebbi és legizgalmasabb építészeti emléke. Felfedezzük a gótika nyomait és az újjászülető örökséget, közben a 360 fokos panorámában gyönyörködünk a torony legfelső szintjéről.

Belépés kizárólag a Szeretet Klub tagjainak.

Információ a klubtagságról:

kellner.balazs@maraikult.hu

Virág Benedek Ház

OKTÓBER 17., SZOMBAT, 19.00**Pribojszki Mátyás Szájharmonika Klub**

Pribojszki Mátyás szájharmonikás, énekes, dalszerző immár 15 éve, havonta működő klubja, amelynek régóta a Virág Benedek Ház ad otthont. A kiváló hangulatú esteken, koncerteken minden alkalommal meghívott vendégek, alkalmi közreműködők színesítik a programot igazi örömmel.

Belépőjegy: 2500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1500 Ft

OKTÓBER 18., VASÁRNAP, 10.00**Száz év Tabán**

Séta Máraival és a Fortepannal

A régi Tabánból itt maradt Virág Benedek Háztól sétálunk az egykor a Budai Színkörnek otthont adó Horváth-kertig. Utunk során felfedezzük az egyetlen megmaradt tabáni sikátort, pillantást vetünk a tabáni Mélypince és a krisztinavárosi Budai Színkör legendás hűlt helyére, majd megemlékezünk az (új) Philadelphia Kávéházzal (ma a Márai Sándor Művelődési Ház). Az írótól származó könyv- és hírlapidézetekkel, valamint Fortepan-képekkel idézzük meg a múltat.

„A tabániak, akik lelkük mélyén meglehetősen megvetik az olcsó romantikát kereső pesti kirándulókat, s lenéznek a szerelmes férfiakat, akik ilyen filléres hatással akarnak nőt hódítani, mint séta Tabánban, meglehetősen beletörődtek már a gondolatba, hogy a rendkívül piszkos és úgy a műemlékek becsét, mint az üzleti lehetőségeket nélkülöző utcák sorát lebontják. Tabán már évek óta jórészt abból él, hogy lebontják; mint az üzlet, amely állandóan és visszavonhatatlanul végkiárusítást hirdet. Tabánt sem azért keresik fel a pesti látogatók, mert van, hanem, mert évek óta az a híre, hogy megszűnik.” (Márai Sándor: Tabán dolga, Pesti Hírlap, 1937)

Belépőjegy: 4000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

1013 Budapest,
Döbrentei utca 9.
Nyitvatartás:
szerda–péntek: 14.00–18.00,
szombat: 10.00–13.00,
továbbá az aktuális
programokhoz igazodóan.

OKTÓBER 22., SZERDA, 18.00**A búzaszemes horgolás tudásának elmélyítése**

Horgoló workshop 2. alkalom

Belépőjegy: 8000 Ft.

NOVEMBER 5., SZERDA, 18.00**Új minta, új fonal – prémium pólófonalból rattan hatású táska**

Horgoló workshop 3. alkalom

Öt alkalmas workshopunkon lépésről lépésre haladunk, és mindig egy új, praktikus tárgyat készítünk el. Az órák egymásra épülnek, de az új résztvevők is könnyedén bekapcsolódhatnak az alkotásba, hiszen az alapok a foglalkozásvezető segítségével gyorsan elsajátíthatók. A workshopok során az összes szükséges eszközt és anyagot biztosítjuk, de a helyszínen lehetőség lesz további gombolyagok és eszközök megvásárlására, így a munka bátran folytatható otthon is. A második workshopon egy kézfogós táskát horgolhatunk meg búzaszemes technikával.

A harmadik workshopon egy kis oldaltáskát készítünk vastag, prémium pólófonalból. Az egyszerű hurkolt mintának és a fonal különleges textúrájának köszönhetően gyorsan látványos eredményt érünk el. A foglalkozás célja az új fonal megismerése, a strukturált minta gyakorlása, a táska fülének, pántjának rögzítése.

Belépőjegy: 8000 Ft. A férőhelyek száma korlátozott.

NOVEMBER 7., PÉNTEK, 18.00**Kintsugi workshop**

A legenda szerint Asikaga Josimasza japán uralkodó eltörte kedvenc teáskannáját. Kínában csak fém kapcsokkal tudták megjavítani, ami nem tetszett neki. Ezért egy helyi kézműves lakkal ragasztotta össze a darabokat és utána aranyporral fedte be őket – így született meg a kintsugi.

A kintsugi a tökéletlenség szépségét hirdeti: a törést nem rejt el, ellenben kiemeli és megünnepli. Arra tanít, hogy életünk sebei is értékesek lehetnek. Csatlakozz ehhez az alkotói utazáshoz, ahol az ajándékok valódi szeretetüzenetekké válnak!

A foglalkozást tartja: **Kollerits Eliza** pszichológus, művészetterapeuta

Belépőjegy: 9000 Ft

KIÁLLÍTÁS

Homokgrafikák

Gajdos Zsuzsa egyéni kiállítása

„Léteznek olyan dolgok a világban, amiket csak te látsz, történetek, amelyeket csak te hallasz...” Emmet Gowin fotográfus.

A természetből születő formák és rajzolatok időtlenek: keletkeznek, elenyésznek, majd újjászületnek. Zalán Tibor írja: „Ezeket a képeket nem magyarázni kell, hanem érezni”. A fotók egyszerre anyagszerűek és kozmikusak – csendeket idéznek, amelyeket nem lehet kimondani, csak hallgatni. A Homokgrafikák nemcsak képek, hanem az idő lenyomatai, és az óceán szüntelen mozgásáé. Egyfajta meditáció, melyben a néző nem pusztán szemlélő, hanem részesévé válik egy nagyobb rendnek.

Kurátor: **Rozgonyi Lia**

Megtekinthető október 19-ig.

Jókai Anna Szalon

OKTÓBER 21., KEDD, 18.00

Mondj Te is egy verset!

Fiatalos versbarát közösség, ahova mindenki hozhat és ahol mindenki mondhat egy verset.

Erre az alkalomra a XIX. századi költő, Berzsenyi Dániel verseivel készülünk.

A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött:

info@budaipolgarikozosseg.hu

1011 Budapest, Iskola utca 28.

Nyitvatartás:

szerda 10.00-18.00,

továbbá az aktuális

programokhoz igazodóan.

OKTÓBER 30., CSÜTÖRTÖK, 10.30

Irka kör – előadás: Hazafias versek

Közönségünk magyar költők hazafias verseiből hallgathat meg összeállítást.

A részvétel ingyenes.

Berzsenyi Dániel

NOVEMBER 4., KEDD, 18.30

A művészettörténet magyar mesterei

Előadás-sorozat

Munkácsy Mihály – A leghíresebb magyar festő

A magyar festészet világhírű művészeinek különleges pályáját követi végig az előadás. Munkácsy Mihály (1844–1900) életművének bemutatásán keresztül megismerhetjük milyen események, véletlen fordulatok hatására vált Munkácsy a világ legismertebb magyar festőjévé.

Házigazda és előadó: **Gimesy Péter** művészettörténész, filozófus

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

NOVEMBER 5., SZERDA, 18.00

Germánia, azaz szponzoráció német módra

Rápillantva a német zenetörténet fényes lapjaira, számtalan uralkodóba – királyokba, hercegekbe, választófejedelembe – botlunk, akik bőkezűen áldoztak a zeneművészet oltárán, és akik nagyvonalú anyagi háttérrel biztosítottak a korabeli alkotóknak. Az ikonikus helyszínek – Hannovertól Bayreuth-ig, Köthentől Mannheimig – hangzó emléket állítanak a korábbi századok adományozóinak.

A Mecénások sorozat újabb epizódjaként **Eckhardt Gábor** Liszt Ferenc-díjas zongoraművész és tanítványai egy könnyed hangvételű, családias estére invitálják a zene barátait, melyen többek között Händel, Bach, Mozart, Wagner, Liszt művei csendülnek fel.

A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött.
info@budaipolgarikozosseg.hu

NOVEMBER 6., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Kassai Őrjárat

Ifj. Havasi Péter Márai estje

Az előadás **Márai Sándor Kassai Őrjárat** című művének alapul. A második világháború egyre vérszjósóbb eseményeinek hatására a szerző hazalátogat szülővárosába. E rövid, mondhatni villámlátogatás alkalmával végigsétál a gyermekkor helyszínein. Emlékezik, elmélkedik és számot vet. A háború kilátástalansága, a történelemért való felelősségvállalás és a békébe vetett remény köré fűződő gondolatok segítik megértetni velünk a XX. század e bonyolult időszakát.

Belépőjegy: 2000 Ft. A helyszínen: 2500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

Ifj. Havasi Péter

NOVEMBER 7., PÉNTEK, 18.00

PetersPlanet Könyvklub

Sanghaji élmények

Novemberben a PetersPlanet Könyvklubban Kínába utazunk együtt. Témánk a kínai irodalom és a világ egyik legnépesebb és leginspirálóbb városa, Sanghaj. Ezen túl két Kínában játszódó, női sorsokat bemutató regénnyel is megismerkedünk. Lisa See egyik regénye, *A lótusz leánya* a Ming dinasztia korába enged betekintést, a másik, a *Tealevelek szárnyán* pedig egy délnyugat-kínai hegyi közösség életébe vezeti el az olvasót.

A klub vezetője és moderátora: **Szűcs Péter** utazó, újságíró, író, a PetersPlanet.travel online utazási magazin és a Dharma című regény szerzője. Vendége: **Gyuricza Eszter**, a Libri Kiadó kiadóvezetője.

Belépőjegy: 2500 Ft. Elővételben: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

Tér-Kép Galéria

OKTÓBER 16., CSÜTÖRTÖK, 17.00

Tárlatvezetés az „inconstans laetitia – az öröm ingatagsága” című csoportos kiállításunkon

Tárlatvezetéssel várjuk Önöket **Kis Boglárka, Kőrösi László és w. Horváth Tibor** közös kiállításán. A látogatók nemcsak a kiállított műveket ismerhetik meg közelebbről, hanem találkozhatnak a művészekkel is, akik alkotásaik kapcsán osztják meg gondolataikat.

A részvétel ingyenes.

**1016 Budapest,
Krisztina körút 83-85.**

**Nyitvatartás:
kedd-szombat: 14.00-18.00**

NOVEMBER 7., PÉNTEK, 17.00

inconstans laetitia – az öröm ingatagsága

Finisszázs

Mozsolits Málna és Bódai András a tárlat tematikáját feldolgozó lecture performansszal készülnek: a tapasztalás ellentmondásos érzéki időbeliségének kérdését vizsgálják audiovizuális eszközökkel. A lecture performance a színház és a performansz határterületén mozog, ötvözve a tudományos, oktatói előadás retorikáját a performanszművészet eszközeivel.

A részvétel ingyenes.

Várnegyed Galéria

OKTÓBER 18., SZOMBAT, 10.00

**Interaktív múzeumpedagógiai program
a Mikrokozmoszok című tárlaton a Képező Galéria
közreműködésével**

A Mikrokozmoszok kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozáson a gyerekek játékos feladatok segítségével ismerkedhetnek meg **Ágotha Margit**, **Rékassy Csaba** és **Gács Mihály** különleges mesevilágával. A programot a Képező Galéria múzeumpedagógusai vezetik, kreatív alkotással és közös gondolkodással egybekötve.

**A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött:
www.maraikult.hu**

OKTÓBER 22., SZERDA, 18.00

Hoppál Mihály: Etno-appliq-Art

Kiállítás megnyitó

Hoppál Mihály Széchenyi-díjas néprajzkutató, folklorista, az MTA doktora.

A kiállítás Hoppál Mihály legfrissebb alkotásaiból válogat, amelyek hidat képeznek a hetvenes évek avantgárd öröksége és a népművészet újraértelmezése között. A művekben a népi motívumok kreatív alkalmazása válik a művészi kifejezés eszközévé, és új jelentésszintekkel gazdagítják a vizuális nyelvet. A kiállítás különös hangsúlyt fektet a népművészet elemeinek új összefüggésbe helyezésére, ezzel teremtve párbeszédet múlt és jelen között. A tárlat nemcsak tisztelgés a folklór előtt, hanem annak merész újragondolása is.

Kurátor: **Rozgonyi Lia**

Látogatható: november 6-ig. A belépés ingyenes.

1015 Budapest,
Batthyány utca 67.

Nyitvatartás:
csütörtök, péntek:

14.00–18.00,
szombat: 10.00–14.00.

NOVEMBER 6., CSÜTÖRTÖK, 16.00-18.00

Hoppál Mihály: Etno-appliq-Art

Finisszázs

A záróeseményen Hoppál Mihály Széchenyi-díjas néprajzkutató tárlatvezetést tart, melynek során a hetvenes évek avantgárd öröksége és a népművészet kortárs újraértelmezése közötti kapcsolódási pontokat mutatja be. Az esemény kötetlen beszélgetéssel és közös kiállítás-búcsúval zárul.

A részvétel ingyenes.

Vízivárosi Klub

OKTÓBER 27., HÉTFŐ, 18.30

A hosszú és boldog kutyaélet receptje

Kutyával a városban

Dr. Filip Dániel, állatorvos

és állati táplálékkiegészítők fejlesztője

Az előadássorozat célja, hogy segítse a kutyatulajdonosokat kedvenceik egészségének megőrzésében és hosszú életük biztosításában, valamint hogy szélesebb ismereteket szerezzenek a kutyatartásról és kedvenceik viselkedéséről.

Októberi találkozónkon többek között az általános táplálás és a táplálékkiegészítők témakörét járjuk körbe.

A beszélgetést vezeti **Angyal Zsolt** kutyaviselkedési szakértő, az Akela Kutyaiskola alapítója.

**A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött:
www.maraikult.hu**

1015 Budapest,
Batthyány utca 26.

Nyitvatartás:
hétfő, szerda, péntek
9.00–16.00 között, továbbá
a programokhoz igazodva.

PROGRAMAJÁNLÓ

OKTÓBER 29., SZERDA, 17.30

Kambodzsa, Laosz. Két világ a Mekong mentén

Világjáró ismeretterjesztő előadássorozat

Kambodzsa Délkelet-Ázsia történelmi kincse. Az előadón megismerhetjük az ősi Khmer Birodalom örökségét, Angkor templomait, valamint a múlt század tragédiáit: Pol Pot népirtását, a Gyilkos Mezőket és a Tuol Sleng börtönt. Sokarcú ország, ahol múlt és jelen harmóniában él: fenséges templomok árnyékában újjáépülő modern élet. Kambodzsa vibráló forgataga után megkönnyebbülés érkezi a csendes Laoszba, ahol megállt az idő. A hagyományos életforma őrzi eredeti formáját, buddhista kolostorok békéje hatja át a mindennapokat, és a természet még mindig uralkodik.

Belépőjegy: 1000 Ft

Kambodzsa, Laosz

Borsos Miklós Emléklakás

Portré Nádasy Borbáláról

Fotó: Schumy Csaba

1014 Budapest, Úri utca 6.

Nyitvatartás:

szombat: 10.00–18.00

péntek: 10.00–16.00

Más napokon

bejelentkezés alapján.

OKTÓBER 30., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Zongoraest: Bartók Bélára emlékezünk

Bartók Bélától Borsos Miklósig Binder Károllyal

Bartók Béla Kossuth-díjas zeneszerző és Borsos Miklós Kossuth-díjas szobrász, éremművész, grafikus személyes kapcsolatára emlékezünk Bartók halálának 80. évfordulója alkalmából. **Binder Károly** Erkel Ferenc-díjas zongoraművész, zeneszerző érdemes művész előadásában hallhatunk Bartók műveket és átiratokat.

„...portrékat, érmeket, síremlékeket, míg végül eljutottam a Bartók síremlékig, ami egész munkásságom koronája formában és fekete gránit anyagban.” (Borsos Miklós)

A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött:

www.maraikult.hu

OKTÓBER 21., KEDD, 18.00

1956 – Emlékezés gróf Nádasy Borbálával

„A magyar szabadságharc 1956 örökké csillagként fog ragyogni a világmindenség egén, ha a szabadságot szerető emberek felnéznek az égre!”

A ma már újra itthon élő gróf Nádasy Borbála író, a történelmi Nádasy család tagja 1956-ban kényszerült elhagyni hazánkat. Emigrációban követte az 1956-os szabadságharc utóéletét, az azt követő megtorlásokat és politikai változásokat. Közelről látta és élte meg az emigrációba kényszerült, világszerte szétszórta magyarok százezreinek sorsát.

A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött:

www.maraikult.hu

Bartók Béla síremléke a Farkasréti temetőben. Borsos Miklós alkotása

PROGRAMAJÁNLÓ

OKTÓBER 16., CSÜTÖRTÖK		
17.00	Tárlatvezetés az „inconstans laetitia – az öröm ingatagsága” című csoportos kiállításunkon	Tér-Kép Galéria
OKTÓBER 17., PÉNTEK		
14.00	A sanzón meg minden más – Orbán Bori és Pánczél Kristóf duettje – Szeretet Klub	MáraiKult
19.00	Egy korty balkán – a T'Rakija együttes táncháza	MáraiKult
19.00	Pribojszki Mátyás Szájharmonika Klub	Virág Benedek Ház
OKTÓBER 18., SZOMBAT		
10.00	Interaktív múzeumpedagógiai program a Mikrokozmoszok című tárlaton – a Képező Galéria közreműködésével	Várnegyed Galéria
10.00	Száz év Tabán – Séta Máraival és a Fortepannal	Virág Benedek Ház
11.00	A Klárisok zenekar mesekoncertje: Szerelemcsütörtök, dobszerda – Csemeteátrum	MáraiKult
OKTÓBER 21., KEDD		
18.00	1956 – Emlékezés gróf Nádasdy Borbálával	Borsos M. Emléklakás
18.00	Mondj Te is egy verset!	Jókai Anna Szalon
19.00	Kvízre fel! Téma: filmek	MáraiKult
OKTÓBER 22., SZERDA		
18.00	Hoppál Mihály: Etno-appliq-Art – Kiállításmegnyitó	Várnegyed Galéria
18.00	A búzaszemes horgolás tudásának elmélyítése – Horgoló workshop	Virág Benedek Ház
OKTÓBER 27., HÉTFŐ		
18.30	Kutyával a városban	Vízivárosi Klub
OKTÓBER 29., SZERDA		
17.30	Kambodzsa – Laosz – Világjáró ismeretterjesztő előadássorozat	Vízivárosi Klub
18.00	Budai sorsok: Méhely Mária és Hunfalvy János élettörténete 2.0	MáraiKult
OKTÓBER 30., CSÜTÖRTÖK		
10.30	Irka kör – előadás: Hazafias versek	Jókai Anna Szalon
18.00	Bartók Bélára emlékezünk	Borsos M. Emléklakás
NOVEMBER 4., KEDD		
18.30	A művészettörténet magyar mesterei – Munkácsy Mihály	Jókai Anna Szalon
NOVEMBER 5., SZERDA		
18.00	Germánia – azaz szponzoráció német módra	Jókai Anna Szalon
18.00	Új minta, új fonal – Horgoló workshop	Virág Benedek Ház
19.00	Ünnepek és jeles napok – Márai hangoskönyv 4. tétel	MáraiKult
NOVEMBER 6., CSÜTÖRTÖK		
16.00	Hoppál Mihály – Finisszázs	Várnegyed Galéria
18.00	Márai és én – pszichológiai útmutató	MáraiKult
18.00	Kassai Órjárt – Ifj. Havasi Péter estje	Jókai Anna Szalon
NOVEMBER 7., PÉNTEK		
13.00	Budavári kilátások – séta	MáraiKult (indulás)
17.00	incontans laetitia – Finisszázs	Tér-Kép Galéria
18.00	PetersPlanet Könyvklub – Sanghaji élmények	Jókai Anna Szalon
18.00	Kintsugi workshop	Virág Benedek Ház

ÁLLANDÓ PROGRAMJAINK A MÁRAIKULTBAN

HELYSZÍNEINK:

MÁRAI SÁNDOR MŰVELŐDÉSI HÁZ

VÍZIVÁROSI KLUB

JÓKAI ANNA SZALON

KÖZÖSSÉG

- Baba-Mama Klub
- Társalgási angol
- Magyar Népmesekör
- Testvérvárosi Egyesület Klubnapja
- Kutyatartással kapcsolatos programok
- Budavári Mozgássérült Szervezet klubnapja
- Kerekítő Mondókázó
- Léleksimogató Rák Katival

MOZGÁS

- Kangatraining
- RTM hasizomtorna
- Szenior gerinctorna
- Meridián 3-1-2 torna
- Balettiskola gyerekeknek és felnőtteknek
- DéliTORNA
- Hatha jóga
- Alakformáló konditorna
- Szenior örömtánc
- Kerekítő Manótorna
- Maminbaba

MŰVÉSZET

- Agyagozás gyerekeknek
- Színkópé
- Vox Hungarica Női Kar
- Irka kör

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

Információ:

facebook.com/maraikult
instagram.com/maraikult
www.maraikult.hu

I. kerületi lakosoknak kedvezmény!

**Budavári
Közösségi
Nonprofit**
· KFT ·

Budavári kedvezményes almavásár

OKTÓBER 18. (SZOMBAT) 14.00-17.00

A Budavári Önkormányzat szeretettel várja az I. kerületi lakosokat kedvezményes almavásárra, ahol friss, magyar almát kínálunk jelképes áron!

HELYSZÍNEK:

KAPISZTRÁN TÉR – Városháza előtti parkoló

PONTY U. 1. – Monastery parkoló

CZAKÓ U. 2-4. – Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpont

A VÁSÁRLÁS FELTÉTELEI:

Kizárólag I. kerületi lakosok, lakcímkártya bemutatásával

Lakosonként 1 vászontáska alma (kb. 2,5-3 kg) 250 Ft
(helyszínen készpénzben fizethető)

A REGISZTRÁCIÓ A **REGISZTRACIO.BUDAVAR.HU**
WEBOLDALON KERESZTÜL TÖRTÉNIK.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT